OTRAVA LUMII:

DARWINISMUL SOCIAL ȘI EUGENIA

BONCULESCU NOVAK

Încă de la începutul omenirii, când omul a început să fie social, de când trăia în triburi și ginți, mereu au existat indivizi sau grupuri care au găsit argumente pentru a justifica dreptul lor de a conduce, invocând diverse teorii. Fie că era vorba despre forța fizica, despre legătura cu divinitatea sau despre presupusa superioritate intelectuala, pretexte pentru instaurarea unor ierarhii.

Pretextele s-au schimbat de a lungul timpului, dar esența lor a rămas aceeași:dorința de control și supunerea celorlalți.

Iată câteva exemple:

Primae noctis, era dreptul stăpânului la prima noapte, o idee conform căreia un stăpân avea dreptul de a petrece prima noapte cu mireasa unui taran care trăia pe domeniul sau.

Doctrina„dreptului divin al regilor”susținea că puterea lor venea direct de la Dumnezeu și era necontestabila. Acest concept era folosit pentru a justifica ierarhia sociala unde aristocrații erau

consideraţi superiori ţăranilor şi claselor inferioare.

Oamenii de rând nu aveau dreptul să conteste ordinea sociala iar rebeliunile erau percepute că acte împotriva voinţei divine

Teoria sângelui„pur”şi nobilimea ereditara, se credea că nobilii aveau„sânge nobil”, care Îi făcea superiori oamenilor de rând. Statutul social era considerat ereditar şi imposibil de schimbat. Un taran nu putea deveni nobil, indiferent de meritele sale.

Începând cu secolul VIII, unii”oameni de ştiinţă”au încercat să clasifice rasele umane în funcţie de presupusa superioritate.

Carl Limaeus şi John Friedrich Blumenbach au propus sisteme de clasificare a oamenilor în„„rase”, sugerând că europenii erau superiori altor popoare. Aceste idei au fost folosite pentru a justifica sclavia şi colonialismul, susţinând că popoarele africane şi indigene erau„primitivi care trebuiau civilizaţi”.

în multe culturi religia a fost folosita pentru a justifica dominația unei etnii asupra alteia. De exemplu în Spania intre secolele VIII XV, musulmanii și evreii au fost persecutați sub pretextul purității religioase a creștinilor. și în India sistemul de casta (bazat pe hinduism) a menținut și susținut o ierarhie rigida, cu brahmanii în vârf și dalitii excluși complet din societate.

în secolele XVII XIX, proprietarii de sclavi din Europa și America au susținut că sclavia era„naturala", deoarece africanii erau inferiori din punct de vedere biologic sau cultural.

Teologii și filozofii pro sclavie au susținut că sclavii erau mai bine în captivitate decât în libertate deoarece„nu erau capabili să se autoguverneze". Aceste teorii au fost folosite pentru a susține comerțul transatlantic de sclavi, care a dus la moartea și suferința a milioane de oameni.

Puterile coloniale europene(Marea Britanie, Franța, Spania, etc) și au justificat expansiunea

prin ideea că
aduc„civilizația”popoarelor„barbare”.

Aceasta a dus la exploatarea resurselor și popoarelor indigene, distrugerea culturilor locale și genociduri.

Un alt exemplu este Teoria Destinului Manifest din SUA, care susținea că expansiunea americana spre vest era predestinata și justificata, indiferent de consecințele pentru nativii americani.

Înainte de darwinismul social și teoriile eugenice au fost folosite și alte teorii pentru a justifica inegalitatea și dominația. Deși formele și justificarile s-au schimbat, esența a ramas aceeasi:un grup dominant își creeaza o explicatie„naturala”sau„divina”pentru a și menține puterea.

Pentru a înțelege mai bine aparitia darwinismului social trebuie să analizam gânditorii din Antichitate care au studiat plantele și animalele și modul în care ideile lor au influentat dezvoltarea teoriei evoluției.

în Antichitate, filosofii greci au fost primii care au încercat să explice natura intr un mod rațional.

Anaximandru(610 546 IHR), a fost printre primii care a sugerat că viața a aparut din apa și că formele de viată au evoluat din organisme mai simple.

A propus ideea că oamenii s-au dezvoltat din alte animale, deoarece nu ar fi putut supraviețui în forma lor actuala la începutul existentei.

Empedocle, (495 435 IHR), a susținut că toate fiintele vii sunt formate din combinații ale celor patru elemente fundamentale (pământ, aer, foc, apa).

A sugerat că organismele se schimba, în timp printr un proces de selecție naturala primitiva unde doar cele mai potrivite supravietuiesc.

Aristotel (384 322 IHR), a fost unul dintre primii care a clasificat sistematic plantele și animalele.

A susținut ideea că organismele sunt aranjate intr,,scara a naturii"(Scala Naturae), de la cele mai simple la cele mai complexe.

Credea că speciile sunt fixe și neschimbătoare, dar a facut observații detaliate despre adaptarile organismelor la mediu.

Acești filosofi nu au dezvoltat o teorie evolutiva în sensul darwian, dar ideile lor au anticipat anumite concepte fundamentale ale evoluției biologice.

în perioada 1750 1800, curentul iluminist și ideile materialiste au creat un cadru propice pentru apariția unor teorii care puneau sub semnul întrebării explicatiile traditionale despre originea omului.

Printre observațiile și lucrarile stiintifice se regăseau ipoteze conform carora omul avea o origine comuna cu animalele, inclusiv cu maimutele. Aceasta perspectiva materialista se baza pe observații despre asemanarile anatomice și comportamentale dintre oameni și alte primate, inclusiv pe ideea că formele de viată se schimba treptat în funcție de coditiile de mediu.

în același timp aceste teorii erau în strânsă contradictie cu coceptiile spirituale și religioase

ale vremi, susțineau o origine speciala și divina a omului.

Astfel dezbaterea dintre explicatiile materialiste și cele spirituale a fost intensa și a generat reacții variate din partea comunităților intelectuale și religioase. Aceste tensiuni au contribuit la evoluția ulterioara a gandirii științifice și au pregatit terenul pentru lucrări revolutionare precum cele ale lui Charles Darwin și Lamarck, care au oferit o teorie completa a evoluției prin selectie naturala.

Jean Baptiste de Lamarck a fost un biolog francez care a propus teoria evoluției prin mostenirea caracterelor dobândite. în teoria să, el susținea că organismele isi pot modifica trăsăturile prin utilizare sau neutilizare și că aceste modificări sunt transmise descendentilor,

Exemplul sau clasic este cel al girafelor:el credea că pe măsura ce girafele se întindeau pentru a ajunge la frunzele aflate în copaci, gatul lor devenea mai lung, iar aceasta caracteristica era moștenită de generațiile urmatoare,

Deși Lamarck s-a concentrat mai ales pe animale și plante, teoria să se aplica, în concepția să tuturor fiintelor vii, inclusiv oamenilor.

Totuși, nu a formulat exemple specifice legate de oameni așa cum a facut cu girafele sau alte animale.

Mai târziu, teoria lui a fost înlocuită de teoria selectiei naturale a lui Darwin, care a explicat mai bine mecanismele evoluției.

Tot în secolul XIX, Johan Gregor Mendel, un calugar augustinian din Austria, face mai multe experimente asupra mostenirii trasaturilor la plante și animale în care observa că prin polenizare controlata trăsături precum culoarea florilor sau forma boabelor de mazăre se transmit de la o generație la alta.

Pentru a împiedica autopolenizarea florii, el Îi tăia staminele lasandu i doar pistilul, apoi lua dintr o alta floare polenul cu o periuță și il transfera pe pistilul florii ale cărei stamine au fost tăiate. în felul acesta, Mendel combina

caractere a doua flori diferite pentru a scoate în evidenta legitățile mostenite ale acestora.

După ce și a completat lucrarea despre mazăre a facut experimente și pe albine în scopul dezvoltării cercetarilor sale și în genetica animalelor. El a produs o rasa hibrida de albine. A formulat teoria legilor eredității cunoscute că Legile lui Mendel, fiind considerat parintele geneticii moderne.

La 1798 Thomas Malthus, un fost cleric și teoretician economist englez, publica lucrarea Eseu asupra principiului populatiei (An Essay an The Principle of Population)în care formulează teoria să în care susține că populatia tinde să crească mai rapid decat resursele necesare pentru a o susține, ceea ce duce inevitabil la foamete, sărăcie și conflicte. Aceasta teorie a fost numita Malthusianism și a fost acceptata de mulți.

Ideile principale ale malthusianismului:

1 Creșterea populatiei este exponentiala, adică oamanii se inmultesc în progresie geometrica (2,

4, 8, 16), în timp ce resursele cresc doar aritmetic (2, 4, 6, 8)

2Daca populația nu este controlata, va depăși capacitatea de sustinere a mediului, ducând la crize economice, lipsuri alimentare și războaie.

3 Exista două tipuri de factori care limitează populatia;

Factori care limitează populatia (masuri de control al nașterilor, amanarea casatoriei, abstinenta)

Factori pozitivi (foamete, boli, războaie), care reduc populația natural.

Aceste teorii au avut impact și au influențat teoriile despre economie și ecologie, mai ales dezbaterile despre suprapopulare. Charles Darwin și Alfred Wallace, au fost influențați de ideea competitiei pentru resurse, ceea ce a contribuit la formularea teoriei selecției naturale.

în secolul XX, teoria neo malthusiana a fostreluata sustinand controlul populatiei pentru a preveni crize ecologice și economice.

Astazi, unii considera că progresele tehnologice au contrazis malthusianismul, deoarece agricultura moderna și dezvoltarea economica au permis sustinerea unei populatii mult mai mare decat se credea posibil în vremea lui Malthus. Din pacate sunt totusi și oameni care cred că schimbarile climatice și epuizarea resurselor ar putea reactualiza predictiile lui Malthus.

Teoriile malthusiene au inspirat și pe creatorii darwinismului social precum și pe sustinatorii teoriilor eugenice.

în spiritul Iluminismului, cunocut și Secolul Luminilor, au aparut tot mai multe lucrari stiintifice care au revolutionatgandirea umana.

Printre acestea, una dintre cele mai influente a fost Originea Speciilor (On the Origin of Species) de Charles Darwin, publicata la 1859. Aceasta lucrare a reprezentat un punct de cotitura în stiinta, schimband fundamental modul în care oamenii inteleg evolutia vietii pe Pamant.

Darwin a introdus teoria evolutiei prin selectie naturala, explicand că speciile nu sunt fixe, ci se

modifica treptat de a lungul timpului, adaptandu se la mediul lor. Aceasta idee a contrazis viziunea creationista prdominanta și a avut un impact profund asupra biologiei, influetand domenii precum; genetica, ecologia și antropologia.

Astfel, Originea Speciilor, nu doar că a marcat un progres major în stiinta, dar a și declansat dezbzteri filosofice și religioase care continua și astazi.

Darwin este adesea cunoscut gresit că omul de stiinta care a„demonstrat”că omul se trage din maimuta. în realitate, el nu a spus niciodata acest lucru în mod direct. în Originea Speciilor, Darwin a evitat subiectul originii omului, dar mai tarziu, în Originea Omului și Selectia Sexuala (1871), a argumentat că oamenii și maimutele moderne au un stramos comun.

Aceasta idee a fost adesea simplificata sau distorsionata de critici și de publicul larg ducand la expresia eronata că„omul se trage din maimuta”,

s-a demonstrat că oamenii și maimutele moderne(cimpanzeii, gorilele), au evoluat dintr un stramos comun care a trait acum aproximatv 5 __7 milioane de ani.

Reinterpretarile gresiteale ale teoriei lui Darwin, au fost folosite atat pentru a sustine cat și pentru a combate, de multe ori fara a intelege detaliile sale stiintifice.

în Originea Omului și Selectia Sexuala, a sugerat că selectia sexuala a jucat un rol important în variatiile fizice dintre diferite populatii umane, inclusiv în aparitia raselor. El considera că preferintele pentru anumite trasaturi fizice la parteneri ar fi putut influenta evolutia aspectului uman în diferite regiuni.

Darwin a propus, pe langa selectia naturala, unde trasaturile utile pentru supravietuire erau favorizate, selectia sexuala a contribuit la diversificarea populatiilor umane prin preferinte estetice și competitie intre indivizi. Aceste preferinte ar fi dus la accentuarea unor trasaturi specifice cum ar fi:culoarea pielii, textura parului

sau forma fetei, în functie de regiunilr geografice și de criteriile de atractivitate ale grupurilor.

Chiar daca descoperirile ulterioare din genetica și paleontologie au confirmat în mare parte ideile sale despre evolutia umana, au fost și unele contrazise. Inprezent studiile genetice și antropologice au aratat că diversitatea umana este rezultatul unui proces mult mai complex, care includ factori ecologici, mutatii genetice, migratii și amestecuri intre populatii.

Charles Darwin era constient că teoriile sale vor fi reinterpretate și posibil, gresit intelese. De aceea, a fost precaut în formularile sale, mai ales cand a abordat subiecte sensibile precum evolutia omului și implicatiile filosofice ale selectiei naturale.

Fiind adesea intrebat despre originea omului, Darwin a spus:„S-a afirmat adesea și cu încredere că originea omului nu poate fi niciodată cunoscută, dar ignoranța naște mai frecvent încredere decât cunoașterea, cei care știu puțin și nu cei care știu multe, afirmă atat de

pozitiv că cutare sau cutare problemă nu va fi niciodată rezolvată de știință. ”

Nu există dovezi că Darwin ar fi fondat un„Club X”, dar el a făcut parte dintr-un cerc de intelectuali britanici influenți, printre care se număra și Herbert Spencer, un filosof care a avut un impact major asupra evolutiei gandirii sociale. Spencer a fost cel care a deformat teoria darwinistă, transformand-o într-o ideologie numită darwinism social.

Spencer a modificat teoria lui Darwin și a introdus expresia:„supraviețuiește cel mai adaptat”(survival of the fittest), care a fost adesea interpretata gresit că„supraviețuiește cel mai puternic”.

Această idee a fost rapid imbratisata de elitele bogate și de sustinatorii capitalismului laissez-faire, pentru că parea să justifice inegalitățile sociale și economice.

Pt că o minciuna imbracata frumos este adesea acceptata în locul adevarului, Spencer a fost mai popular decat Darwin în timpul vietii sale,

fiindca teoria lui se potrivea cu ideologia dominanta.

La sfarsitul secolului XIX, lumea occidentala era dominata de capitalismul industrial, unde bogații își justificau succesul prin ideea că erau„mai bine adaptati decat saracii”.

Spencer susținea că ajutorul pentru saraci sau intervenția statului în economie erau inutile, deoarece selectia naturala trebuie să-și urmeze cursul.

Spre deosebire de Darwin care s-a limitat la biologie, Spencer a aplicat selectia naturala la economie, politica și cultura, ceea ce l-a facut mai atractiv printre liderii vremii.

Spencer a scris lucrari despre: etică, politică și psihologie, fiind considerat un gânditor influent al epocii sale.

Diferența dintre Darwin și Spencer a constat și în faptul că Darwin a vorbit despre evolutia biologica, fara a face judecati de valoare despre societate, vizavi de Spencer care a transformat

teoria evolutiei într-o filosofie sociala, folosind-o pentru a susține capitalismul extrem și lipsa intervenției statului.

Din pacate aceste teorii au avut un impact pe termen lung și mai există și în prezent, oameni care susțin aceste teorii.

Ideile lui Spencer care au stat la baza darwinismului social, au influențat: colonialismul, rasismul pseudoștiințific și politica economica neoliberală.

Deși Darwin a devenit mai apreciat după moartea să, în timpul vieții, Spencer a fost mai popular, fiind considerat unul dintre cei mai importanți filosofi ai epocii.

Teoria lui Spencer care a dat naştere darwinismului social era:„Supraviețuirea celui mai bine adaptat nu e doar naturală, ci și corectă din punct de vedere moral. Prin urmare, este imoral că cei mai slabi să fie asistați deoarece aceasta ar duce la supraviețuirea și chiar la reproducerea unora care sunt fundamental neadaptați”.

Teoriile lui Herbert Spencer, fondatorul darwinismului social și Francis Galton, fondatorul eugeniei, au prins teren și pentru că existau deja tensiuni între știință și religie, iar teoriile darwiniste erau contestate de Biserică și alți critici conservatori.

Spencer a extrapolat teoria evoluției lui Darwin la societate, dezvoltând darwinismul social, conform căruia competiția între indivizi și grupuri duce la progres natural, justificând astfel inegalitățile sociale și promovând ideea de„supraviețuire a celui mai bine adaptat”.

Într-un context marcat de revoluția industrială și de schimbări economice rapide, această idee a fost bine primită de elitele care căutau o justificare„științifică”pentru status quo-ul lor privilegiat.

Galton, pe de altă parte, a dus mai departe ideea de selecție naturală și a fondat eugenia, sugerând că societatea ar trebui să intervină activ pentru a îmbunătăți rasa umană prin selecție artificiala. Într-o perioadă în care rasismul științific era deja

răspândit, aceste idei au prin ușor, fiind folosite pentru a-și justifica politicile discriminatorii.

Astfel darwinismul social și eugenia au devenit instrumente ideologice puternice, influențând politici și mentalități timp de decenii.

Darwinismul social a avut un impact semnificativ asupra unor ideologii precum nazismul, fascismul, colonialismul și rasismul oferind o justificare pseudo-științifică pentru inegalitate dominație și exterminare.

Nazismul a preluat ideile eugeniei și darwinismul social pentru a susține superioritatea„rasei ariene”și pentru a justifica politici de exterminare a celor„degenerați”sau„inferiori”. Cei mai afectați au fost evreii, romii și persoanele cu dizabilități.

Programul nazist de eutanasiere T4 și politicile rasiale din Germania au avut la bază teoriile lui Galton și ale altor eugeniști, promovând sterilizări forțate și genocid.

Fascismul a avut la bază ideea„supraviețuirea celui mai puternic”. Fascismul a adaptat principiul luptei pentru supraviețuire aplicat la națiuni și rase.

Benito Mussolini și alți fasciști au folosit ideea de selecție naturală, pentru a justifica expansionismul și autoritarismul, susținand că doar statele puternice au dreptul să supraviețuiască.

Colonialismul european din secolele XIX-XX s-a bazat pe ideea că europenii erau superiori altor popoare și aveau„dreptul”de a domina.

Conceptul de„povară a omului alb”promovat de Rudyard Kipling și„civilizarea sălbaticilor”se aliniau cu darwinismul social, justificând cucerirea exploatarea și chiar genocidul.

Rasismul și segregarea sunt tot idei de darwinism social și eugenie.

În SUA și în alte părți ale lumii, darwinismul social a fost folosit pentru a justifica segregarea socială și discriminarea.

Legile Jim Crow și politicile de sterilizare forțata aplicate minoritatilor în prima jumătate a secolului XX, au fost influențate de eugenie și ideea că unele rase sunt„mai puțin evoluate”.

Deși Charles Darwin, însuși nu a susținut astfel de idei, reinterpretarea și aplicarea greșita a teoriei evoluției în sfera sociala a contribuit la unele dintre cele mai crude tratamente aplicate persoanelor sau popoarelor considerate„inferioare”.

Nici România nu a fost ocolită de influența darwinismului social, mai ales având în vedere istoria să legata de robia romilor și de politicile discriminatorii aplicate acestora.

Ideile darwinismului social au fost folosite în diferite perioade pentru a justifica inegalitățile și marginalizarea unor grupuri sociale.

Justificarea sclaviei romilor a fost considerată„ordine naturală”.

În secolele XVIII-XIX, robia romilor în Țările Române, era adesea justificată prin argumente de tip darwinism social, se considera că romii erau„natural”inferiori și predestinați să fie sclavi.

Deși abolirea robiei a avut loc oficial în anii 1855-1856, mentalitatea de superioritate a continuat să persiste în societate.

În perioada interbelică, România a fost influențată de curentele eugenice care circulau în Europa. Unii intelectuali și politicieni au susținut idei de purificare etnica și de control al populației romilor și a altor grupuri marginalizate.

În timpul celui de-al Îi-lea Război Mondial, regimul Antonescu a aplicat politici de deportare și exterminare a romilor considerându-i indezirabili din punct de vedere rasial și social.

Deși regimul comunist a promovat oficial egalitatea între cetățeni, în practică romii au continuat să fie discriminați iar multe politici de modernizare forțată au fost aplicate fără de-a lua în considerare specificul cultural al comunităților. Aceasta a adus la ghetoizare și sărăcire sistematică.

În prezent, ideile darwinismului social sunt încă vizibile în discursurile rasiste despre romi, care îi portretizează că fiind„natural”inapți pentru muncă sau„inadaptabili”la societatea modernă.

Segregarea scolara, accesul redus la servicii și discriminarea pe piata muncii sunt efecte ale unei mentalitati care continua să vada inegalitatea că pe ceva„natural”sau„meritat”.

Romania că și alte tari europene, a fost influentata de teoriile darwinismului social, iar urmele acestora sunt vizibile în atitudinile sociale și politicile publice de a lungul timpului.

Din rapoartele Uniunii Europene și ale altor organizatii internationale se vede că romii continua să fie discriminati, iar în fostele tari

comuniste, inclusiv Romania, aceasta discriminare este mai pronuntata.

Un motiv important este faptul că, în multe institutii inca mai persista idei care au radacini în darwinismul social, chiar daca nu sunt recunoscute că atare.

Institutionalizarea discriminarii se vede în: administratie. justitie, educatie, sanatate, unde exista inca o mentalitate conform careia inegalitatile sociale sunt„naturale”și că romii sunt„inadaptabili”sau„predispusi”la saracie și delicventa. Aceasta viziune deriva din darwinismul social, care justifica inegalitatea prin„diferente inerente”intre grupuri.

în multe tari din Europa de Est inclusiv Romania, segregarea romilor în scoli este o problema serioasa.

Copiii romi sunt adesea plasati în clase speciale, iar în unele localitati exista scoli frecventate aproape exclusiv de romi, cu resurse educationale mult mai slabe. Acest fenomen perpetueaza saracia și marginalizarea.

Rasismul exista și în sanatate și justitie.

Accesul romilor la servicii medicale este limitat, atat din cauza saraciei, cat și din cauza discriminarii sistematice. în justitie, romii sunt adesea tratati mai aspru, iar stereotipurile negative Îi fac mai vulnerabili în fata abuzurilor.

în fostele state comuniste, discriminarea romilor s-a mentinut și după 1989.

Unele studii și rapoarte internationale au semnalat cazuri de profilare etnica în randul fortelor de ordine din Romania, ceea ce inseamna că anumite grupuri sociale precum romii, sunt frecvent oprite, perchezitionate sau suspectate de infractiuni fara dovezi clare.

Oabordare daewinist sociala a Politiei presupune că oamenii sunt tratati diferit în functie de„adaptibilitatea”lor la societate, ceea ce poate duce la prejudecati institutionale și aplicarea inegala a legii.

Rapoartele internationale ale Amnesty International, European Roma Rigts Centre, au documentat cazuri în care Politia Romana a aplicat legea discriminatoriu, tratand romii mai dur decat alte grupuri.

Exista numeroase cazuri în care persoane influente au beneficiat de tratamente preferentiale din partea justitiei în timp ce cetateni obisnuiti au fost pedepsiti aspru pentru acelasi tip de infractiuni.

În multe instituții publice, avansarea profesională nu se face pe criterii de competență ci pe baza relațiilor personale sau politice. Acest lucru creează un sistem în care„cei bine conectați"supraviețuiesc și avansează, iar meritul devine secundar.

Persoanele din familii influente au șanse mai mari să obțină poziții de conducere, ceea ce perpetuează inegalitățile.

Elementele darwinismului social se văd în diverse instituții românești prin aplicarea inegală a legii, discriminarea etnică, accesul diferențiat la

educație și sănătate, precum și nepotismul din administrația publică.

Aceste fenomene creează un sistem în care succesul nu depinde întotdeauna de competență ci de statutul social, relații și resurse economice.

În multe țări, în special în fostele state comuniste, eșecurile statului au fost adesea justificate prin găsirea unor țapi ispășitori, iar minoritățile sau alte grupe marginalizate, au fost deseori învinovățite pentru problemele economice și sociale. La baza acestui mecanism de justificare au stat și idei inspirate din darwinismul social, care au oferit o„explicație științifică”falsă pentru inegalități și conflicte.

Deși regimurile comuniste au promovat oficial egalitatea, în practică, au folosit retorica împotriva anumitor grupuri pentru așa ascunde eșecurile.

De exemplu în URSS, în timpul lui Stalin, intelectualii au folosit termenul„dușmani ai poporului”și chiar minoritățile etnice au fost

persecutate şi prezentate că responsabile pentru crize economice sau sociale.

În România, regimul Ceauşescu a marginalizat şi supravegheat anumite comunităţi, inclusiv romii, evreii şi opozanţii regimului, prezentându-i că fiind„paraziţi”sau„elemente străine”societăţii socialiste.

Tranziția post comunistă a rămas marcată de recrudescența darwinismului social.

După 1989, multe state comuniste au trecut prin crize economice grave, iar guvernele au căutat din nou țapi ispășitori. În acest context, s-au reaprins ideile darwinismului social.

Romii au fost acuzati că„nu vor să muncească”şi că sunt„natural”predispuşi la criminalitate.

Imigranții și refugiații au fost prezentați că o amenințare pentru locurile de muncă și resursele sociale.

În unele țări evreii au fost din nou ținta teoriilor conspiraționiste legate de crizele economice.

În multe foste state comuniste, trecerea de la capitalism a fost justificată printr-o versiune modernă a darwinismului social, ideea că doar cei„puternici”economic merită să supraviețuiască.

Astfel, prăbușirea sistemului de protecție socială a fost acceptată, iar grupurile vulnerabile precum: romii, șomerii, muncitorii săraci, au fost etichetate că fiind„leneși”sau„inferioare”.

În majoritatea țărilor foste comuniste, politicienii au folosit naționalismul pentru a distrage atenția de la problemele reale. Această strategie s-a bazat adesea pe idei darwiniste sociale.

Grupurile etnice minoritare: maghiarii în România, albanezii în Serbia, romii peste tot, au fost prezentate că fiind„de vină”pentru dificultățile economice.

S-a susținut că doar„națiunile puternice”merită să prospere, iar cei slabi sau„degenerați”trebuie eliminați sau marginalizați.

În fostele state comuniste, darwinismul social a fost folosit atât în perioada regimurilor totalitare, cât și după căderea acestora, pentru a justifica inegalitățile marginalizarea și eșecurile statului. Aceasta a creat o cultură a discriminării sistematice, care persistă până astăzi în multe dintre aceste țări.

Bullyingul și toate formele și toate formele de discriminare pot fi legate de idei darwiniste sociale, în sensul că reflectă o mentalitate bazată pe competiție, dominație și ierarhizare artificială a indivizilor. În plus psihologia explică aceste comportamente prin factori precum educația deficitară, frustrările personale și neputință de a gestiona emoțiile în mod sănătos.

Bullyingul implică o dinamică de putere în care agresorul încearcă să-și afirme superioritatea față de o victimă percepută că fiind„mai slabă”.

Aceasta reflectă ideea darwinistă social că„cei puternici domină, iar cei slabi sunt eliminați”.

În școli, copiii marginalizați sunt adesea ținta bullying-ului din cauza unor caracteristici

percepute că„diferenţe”(aspect fizic, statut socioeconomic, etnie etc.).

În mediul de lucru, mobbing-ul (hărţuirea psihologică la locul de muncă), se bazează adesea pe ideea că doar cei„puternici”merită să avanseze.

Studiile psihologice arată că persoanele care discriminează o fac adesea din frustrare și nesiguranță.

Teoria scapegoating (țapul ispășitor), explică faptul că oamenii își proiectează propriile insecurități asupra grupurilor vulnerabile.

Un individ care se simte nesigur pe poziția să socială poate adopta o atitudine rasistă sau xenofobă, pentru a-și reafirma statutul.

Un angajat care se teme de competiție poate practica bullying față de colegii săi folosind intimidarea pentru a-i submina.

Educația joacă un rol crucial în combaterea bullying-ului și discriminării. Studiile arată cum copiii crescuți într-un mediu autoritar, cu

pedepse dure, sunt mai predispuși să devină agresori deoarece învață că puterea se obține prin intimidare.

Persoanele cu un nivel scăzut de o inteligență emoțională au dificultăți în a recunoaște și înțelege suferința altora, ceea ce favorizează comportamente discriminatorii.

Educația bazată pe empatie reduce bullying-ul și discriminarea, deoarece dezvoltă abilitatea de a înțelege perspectivele altor oameni.

Studiile lui Albert Bandura, despre învăţarea socială arată că violența şi comportamentele agresive sunt învățate prin observarea modelelor din jur. Experimentele lui Henri Taifel despre teoria identității sociale demonstrează că oamenii au tendința de a favoriza grupul din care fac parte și a discrimina pe„ceilalți", chiar și fără motive raționale.

Cercetările despre efectul frustrării-agresiunii arată că indivizii frustrați tind să caute țapi ispășitori, ceea ce poate explica rasismul, sexismul și alte forme de discriminare.

Bullying-ul și discriminarea sunt influențate atât de factori psihologici, cât și de ideologii precum darwinismul social. în esență, ele reflectă o educație deficitară, probleme emoționale nerezolvate și un sistem de valori care pune accent pe competiție și dominație în loc de empatie și colaborare. Combaterea acestor fenomene necesită o schimbare culturală profundă, bazată pe educație tolerantă și sprijin emoțional.

Darwinismul social există și în țările occidentale chiar dacă se manifestă sub o formă mai discretă. Nu este recunoscut oficial și nu este promovat deschis, dar rasismul, xenofobia și discriminarea economică sunt încă prezente.

Ideile darwiniste sociale persistă în diferite domenii chiar dacă sunt exprimate în moduri mai subtile.

Chiar dacă în multe state occidentale există legi stricte împotriva discriminării, atitudinile rasiste și xenofobe nu au dispărut complet. Ele s-au

transformat și sunt exprimate în forme mai subtile cum ar fi:

Prejudecăți ascunse (rasism), oameni care deși nu recunosc deschis că sunt rasiști au tendința de a evita sau de a avea așteptări negative față de minorități.

Discriminarea pe piața muncii, studiile au arătat că persoanele cu nume străine (romi, asiatici, africani) primesc mai puține oferte de muncă decât cei cu nume occidentale, chiar dacă au aceleași calificări.

Profilarea rasială este când minoritățile sunt mai des suspectate de infracțiuni sau tratate diferit de autorități.

Segregarea socială și economică arată că în multe țări occidentale chiar dacă există oportunități egale pe hârtie, în realitate, grupurile minoritare sunt adesea marginalizate economic.

Cartierele segregate sunt încă o dovadă ai ideilor de darwinism social. În multe orașe minoritățile

locuiesc în zone mai sărace, cu acces limitat la educație și servicii.

Copiii din minoritățile de imigranți sau romi sunt mai puțin reprezentați în școlile de elită.

În unele state minoritățile au mai puțin acces la îngrijiri medicale sau sunt expuși abuzurilor poliției.

În multe țări occidentale, se promovează ideea că,,oricine poate reuși dacă muncește suficient de mult”.

Aceasta este o formă modernă de darwinism social, deoarece se ignoră faptul că nu toți pornesc de la aceleași condiții.

Minoritățile și grupurile defavorizate au mai puține resurse și oportunități. Se creează o justificare morală pentru inegalitate pentru că, cei care nu reușesc sunt considerați,,leneși”sau,,neadaptați”.

Chiar dacă este greu de crezut, dar și în democrațiile avansate, există mișcări politice care promovează ideea că,,nativi”trebuie să fie

favorizați, iar imigranții sau minoritățile trebuie excluse.

Multe țări occidentale adoptă legi care limitează accesul străinilor la muncă sau beneficii sociale. Străinii sunt acuzați că„fură locurile de muncă”sau că trăiesc pe seama sistemului social.

Partidele extremiste folosesc frica față de străini pentru a câștiga voturi. Chiar dacă țările occidentale au făcut progrese în combaterea discriminării, forme subtile de darwinism social continuă să existe. Rasismul, segregarea și meritocrația falsă sunt manifestări moderne ale unei ideologii care justifică inegalitatea și excluderea anumitor grupuri.

Mass-media joacă un rol major în răspândirea și menținerea prejudecăților rasiste, fie prin propagandă directă, fie prin modul în care selectează și prezintă informațiile.

În fostele state comuniste, presa este adesea aservită puterii și contribuie la manipularea

opinii publice, promovând narative care justifică inegalitatea și marginalizarea unor grupuri.

În fostele state comuniste mass-media, a fost folosită că instrument de propagandă, iar această tendință nu a dispărut complet după 1989.

În multe dintre aceste țări presa întărește stereotipurile despre minorități. De exemplu, romii sunt adesea prezentați că infractori, imigranții că o amenințare iar anumite grupuri sociale că fiind„parazite”.

Mass-media creează dușmani imaginari, pentru a distrage atenția de la problemele reale.

Guvernele folosesc presa pentru a da vina pe străini, minorități sau opoziție, pentru eșecurile economice.

De multe ori presa selectează informațiile pentru a manipula opinia publică. De exemplu știrile despre infracțiuni comise de romi sau imigranți sunt amplificate, în timp ce infracțiunile comise de majoritari sunt minimalizate.

Mass-media folosește rasismul de consum pentru că se vinde mai bine și livrează ce dorește publicul să audă. În multe societăți, presa urmărește profitul, iar scandalul și frica se vând bine. Astfel multe televiziuni și publicații exploatează fricile și prejudecățile publicului. Promovează știri alarmiste despre imigranți, refugiați sau alte grupuri marginalizate.

De multe ori folosește un limbaj discriminatoriu, termeni precum„inundație de refugiați”sau„pericol islamic”, termeni des folosiți pentru a crea panică.

De obicei, poveștile pozitive despre minorități sunt ignorate, deoarece nu generează la fel de mult interes.

În multe țări fost comuniste guvernele controlează sau influențează presa, folosind-o pentru a-și menține puterea. Acest fapt duce la demonizarea opoziției sau oricine critică guvernul este etichetat că„trădător”sau„agent străin”. De exemplu în România, unele instituții media, au prezentat protestatarii anticorupție că fiind manipulați de„forțe externe”. De obicei

presa aservită limitează accesul la informații reale și ignoră corupția sau abuzurile puterii, concentrând-se pe scandaluri false sau pe distragerea atenției prin naționalism exagerat. Pentru a se proteja de manipulări, oamenii trebuie să învețe să verifice sursele și să nu creadă tot ce văd la televizor. Pentru promovarea diversității mass-media ar trebui să includă unele voci din comunitățile marginalizate pentru a combate stereotipurile și reglementarea conținutului toxic prin sancționarea discursului de ură și manipulare.

În evaluările internaționale privind democrația și nivelul de civilizație al unui popor sunt luate în considerare și nivelul rasismului, discriminării și persistența ideilor de darwinism social. Aceste aspecte sunt analizate prin mai multe metode și indicatori folosiți de organizații globale.

Principalele rapoarte internaționale care măsoară rasismul și discriminarea sunt:

- *Indicele Democrației (Democracy Index- The Economist Intelligence Unit),*

măsoară libertățile civile, drepturile minorităților și nivelul de toleranță dintr-o societate. Țările cu discriminare sistematică au scoruri mai mici la„funcționarea guvernului”și„participare politică”.

- Raportul privind Drepturile Omului (Human Rights Watch Amnesty International), analizează cazurile de rasism, discriminare, tratamentul minorităților și abuzurile statului împotriva grupurilor vulnerabile.

- Indicele Statului de Drept (World Justice Project-Rule of Law Index), măsoară cât de corect este aplicată legea pentru toate grupurile sociale. Țările în care justiția discriminează minoritățile au un scor mai mic.

- Indicele Libertății Presei (Reporters Without Borders), analizează dacă presa promovează discursul urii și stereotipurile

rasiale sau dacă luptă împotriva discriminării.

- Studiile privind rasismul și intoleranța (Pew Research Center Eurobarometru, ONU), analizează percepțiile populației despre minorități și imigranți precum și nivelul de xenofobie. Țările cu democrație solidă precum: Suedia, Canada, Germania au politici clare împotriva discriminării și scoruri mari la libertăți civile.

Țările cu democrație slabă sau regimuri autoritare au tendința de a justifica discriminarea minorităților și de a folosi rasismul că strategie politică.

În fostele state comuniste, nivelul de intoleranță față de romi, imigranți sau alte grupuri este mai ridicat, iar discriminarea este mai frecventă în instituții.

Darwinismul social este strâns legat de nivelul de civilizație. Țările unde predomină ideile de darwinism social au politici sociale mai slabe iar inegalitățile

sunt mai mari. În țările nordice și vest-europene, protecția socială și incluziunea sunt priorități, ceea ce reflectă o societate mai puțin influențată de darwinismul social.

Țările în care se consideră că, , săracii sunt leneși”sau că, , minoritățile sunt inferioare”au niveluri mai ridicate de corupție și probleme economice pe termen lung.

Rasismul și ideile de darwinism social sut indicatori importanți ai nivelului de democrație și civilizație al unei țări. Țaările cu politici active de combatere a discriminării au o democrație mai sănătoasă iar cele care tolerează rasismul și excluderea socială tind să fie mai corupte și instabile.

În România au existat mai multe cazuri în care poliția a fost acuzată că nu a intervenit suficient de ferm în conflictele dintre minorități sau că a tolerat violența în anumite comunități. Această pasivitate poate fi interpretată că o forma de darwinism social, unde statul nu își îndeplinește rolul de garant

al drepturilor tuturor cetățenilor, ci lasă grupurile vulnerabile să se, , elimine”între ele.

Sunt multe exemplede conflicte între minorități și lipsa intervenției autorităților.

Conflictele interetnice din anii 90 de la Tg. Mureș și alte zone, poliția și autoritățile nu au intervenit suficient pentru a preveni violențele. Au existat multe cazuri unde poliția a fost acuzată că a folosit forța disproporționat împotriva romilor, dar nu a acționat când aceștia au fost victime ale violenței.

În orașele mari precum: București, Cluj, Timișoara au fost cazuri unde poliția nu a intervenit la timp în conflicte între grupuri vulnerabile. Există suspiciunea că în anumite cercuri ale poliției și justiției există mentalitatea că, , E mai binesă se omoare între ei”decât să intervină activ pentru a preveni violența.

Această atitudine este periculoasă deoarece reflectă o formă de rasism

instituțional și o lipsă de respect pentru drepturile omului.

Poliția este uneori pasivă în comunitățile marginalizate din cauza stereotipurilor care consideră că aceste grupuri sunt, , predispuse”la violență și nu merită protecție legală. Aceste abordări lasă consecințe precum:

- Crește neîncrederea minorităților în instituțiile statului, ceea ce duce la izolarea acestora.
- Se perpetuează cercul vicios al discriminării și excluderii sociale.
- România iscă sancțiuni internaționale pentru incălcarea drepurilor omului dacă aceste probleme persistă.

Lipsa de reacție a autorităților în conflictele dintre minorități poate fi o formă de darinism social aplicat în mod inconștient, unde grupurile vulnerabile sunt lăsate, , să se

elimine singure”. Această abordare este periculoasă și afectează imaginea României la nivel internațional.

În unele comunitățile de romi există persoane autointitulate, , crisinitori”sau, , judecători”, care au relații strânse cu poliția și influențează momentul și modul în care autoritățile intervin în conflicte.

Această situație poate fi interpretată că o formă de complicitate între stat și aceste figuri informale de autoritate, ceea ce duce la aplicarea selectivă a legii. Staborul este o formă tradițională de justiție comunitară folosită de unii romi pentru a rezolva dispute fără implicarea statului.

În unele cazuri, autoritățile accepta tacit aceste mecanisme, fie din lipsă de resurse, fie pentru a evita consultări directe.

Problema apare când aceste staboruri sunt manipulate de indivizi care au relații cu poliția și folosesc sistemul pentru propriul beneficiu. Se vehiculează că unii dintre acești,

, lideri”sunt de fapt informatori ai poliției, ceea ce le oferă protecție și influență.

în unele cazuri, aceștia intermediază, , înțelegeri”între părți pentru sume mari de bani cu știința sau chiar cu complicitatea unor polițiști. Astfel poliția evită să intervină imediat în conflicte și lasă, , Liderii”locali să negocieze, ceea ce poate duce la nedreptăți și abuzuri. Aplicarea selectivă a legii lasă consecințe precum: pierderea încrederii în autorități și întărirea unor rețele mafiote.

Când acești informatori capătă prea multă influență, ei pot ajunge să controleze și alte activități ilegale, sub protecția unor persoane din instituțiile statului.

Și aceasta este o formă de darwinism social unde domină, , cei mai bine adaptați”.

Darwinismul social a fost folosit în moduri diferite uneori chiar de grupurile vulnerabile, fie pentru a-și justifica poziția, fie pentru a obține protecție sau privilegii.

Darwinismul social de-a lungul timpului a îmbrăcat mai multe forme.

La începutul secolului XIX pana în secolul XX, unii susținători ai capitalismului au folosit darwinismul social pentru a argumenta că săracii sunt responsabili pentru propria lor situație, iar ajutarea lor ar, , perturba selecția naturală".

Eugenismul, derivat din ideile darwinismului social, a fost folosit nu doar de elite ci și de unele grupuri defavorizate care au căutat să demonstreze că sunt, , apți"pentru a primi protecție. De exemplu, unele comunități au susținut sterilizarea forțată a persoanelor cu dizabilități sau a criminalilor pentru a, , îmbunatăți"societatea.

În unele cazuri, anumite grupuri etnice sau religioase au adoptat ideea că sunt, , superioare genetic"pentru a-și justifica dreptul la putere.

În timpul expansiunii europene, darwinismul social a fost folosit pentru a argumenta că popoarele colonizate sunt, , inferioare”și trebuie, , civilizate”.

Totuși unele comunități colonizate au folosit aceleași argumente pentru a obține sprijin de la coloniști sau pentru a se alinia puterilor dominante.

Paradoxal este faptul că de multe ori darwinismul social este acceptat de către grupurile vulnerabile. Unele grupuri marginalizate acceptă forme ale daewinismului socialpentru a nu fi excluse. Alteori îl folosesc pentru a se diferenția de alte grupuri considerate, , mai puțin apte”. Deși darwinismul social este adesea asociat cu elitele și politicile opresive, în realitate, a fost adoptat și reinterpretat de diverse grupuri, inclusiv cele vulnerabile, pentru a-și justifica existența, de a obține protecție sau de a câștiga un avantaj în competiția socială.

Acest cancer al societății, darwinismul social, a fost o ideologie puternică folosită pentru a justifica inegalitatea, colonilismul, rasismul și eugenismul. Deși a avut un impact profund asupra societății, numărul celor care au luptat împotriva lui a fost relativ mic, mai ales la început. Unul dintre motive este faptul că a fost susținut de elitele dominante.

Clasele conducătoare au folosit darwinismul social pentru a-și justifica puterea, iar cei marginalizați aveau puțina putere pentru a-l combate. Un alt motiv este că părea, , științific"și mulți oameni au acceptat greșit ideea că selecția naturală ar trebui aplicată și în societate, fără să o pună la îndoială.

Încă un motiv este că a fost folosit în contexte foarte diferite. De la capitalismul fără restricții la eugenism și politici naționaliste, darwinismul social a fost adoptat în moduri diferite, ceea ce a

îngreunat combaterea lui că ideologie unitară.

Alt motiv poate fi lipsa unor alternative puternice.

În secolele XIX și XX teoriile sociale alternative erau mai puțin dezvoltate și nu aveau același impact. Chiar dacă au fost puțini, unii gânditori și activiști au încercat să combata darwinismul social, dar au fost adesea marginalizați sau ignorați.

Acești mari gânditori și lideri au fost:

1. Peter Kropotklin (1842-1921), biolog rus, a respins ideea că, , supraviețuirea celui mai puternic"domină evoluția. În cartea să, , Ajutorul reciproc un factor al evoluției"din 1902, a arătat cum cooperarea, nu competiția brutală, este esențială pentru succesul speciilor, inclusiv al oamenilor
2. Lester Frank Ward (1841-1913), sociolog american, a fost un adversar al lui Herbert Spencer și al darwinismului social în S. U. A.

. A susținut că progresul social pot depăși, , se-lecția naturală”din societate.

3. Karl Marx (1818-1883) și Friedrich Engels (1820-1895) au fost critici ai capitalismului. Marx a fost interesat de teoria evoluției, dar a respins folosirea ei pentru a justifica ierarhiile sociale. Engels a ironizat ideea că legile biologiei pot fi aplicate la structura economică și politică a societății.

4. William Jenning Bryan (1860-1925), politician și avocat a fost un oponent vocal al darwinismului social și al eugenismului. A considerat că această ideologie distruge valorile morale și religioase.

5. Franklin D. Roosevelt (1882-1945), presedintele S. U. A. . Prin New Deal, Roosevelt a aplicat politici economice care contraziceau ideea că, , săracii trebuie lăsați să piară”. A susținut intervenția guvernamentală pentru protejarea celor vulnerabili.

6. Stephen Jay Gould (1941-2002), biolog și paleontolog, a fost un critic al rasismului pseudoștiințific bazat pe darwinism social. În cartea să, , The Missmeasure of Man", a arătat cum teoriile biologice au fost folosite greșit pentru a justifica inegalitatea rasială și socială.

   Cu toate că mari gânditori ai vremii au contestat această plagă a societății, impactul darwinismului social a evoluat în timp și s-a manifestat în forme diferite, influențând gandirea economică, politică și chiar biologia modernă.

   Chiar dacă a fost demontat de mari filosofi, sociologi și biologi, ideile darwinismului social reapar în discursurile celor care incearcă să justifice inegalitățile sociale că fiind, , naturale"sau inevitabile.

   Mulți oameni acceptă că astfel de idei nu vin neapărat din răutate, ci dintr-o înțelegere superficială a biologiei și a societății.

Uneori, o viziune simplistă asupra competiției și succesului îi fce să creadă că doar, , cei mai puternici”merită să reușească, ignorând factorii sociali, economici și istorici care influentează șansele fiecăruia.

În realitate știința moderna arată că evoluția nu se bazează doar pe competiție ci și pe cooperare, adaptibilitate și empatie.

Societățile care pun accent pe solidaritate și educație avansează mai rapid decât cele care promovează doar competiția brutală.

Totuși, atâta timp cât există inegalități și lipsă de educație, darwinismul social va continua să fie folosit de cei care vor să-și justifice privilegiile sau să găsească țapi ispășitori pentru problemele societății.

În esență, darwinismul social rămâne o plagă pentru că hrănește

discriminarea, inegalitatea și lipsa de empatie.

Din darwinismul social s-a desprins o ideologie și mai monstruoasă numită Eugenie sau eugenism.

Eugenia, denumită și eugenism sau eugenetică, este o teorie socială care susține îmbunătățirea geneticii umane prin diferite mijloace de intervenție. Scopurile declarate sunt acelea de a crea oameni mai sănătoși, mai inteligenți, economisirea resurselor societății și curmarea suferinței umane.

Din această pseudoștiință s-au inspirat cei mai mari criminali ai planetei care au omorât milioane de oameni justificând crimele că le-au făcut în numele științei pentru a ajuta omenirea să evolueze.

Pentru prima dată în lume despre evoluția calităților umane a vorbit Platon dar nu în sensul în care eugenismul a interpretat.

Platon, în Republica, a discutat despre ideea unui stat în care ar trebui să existe o selecție a celor mai potriviți indivizi pentru reproducere, astfel încât să se creeze o clasă conducătoare cât mai înțeleaptă și capabilă. Într-un sens filosofic, el a explorat ideea îmbunătățirii umanității printr-un fel de, , cultivare"a calităților dorite.

Platon susținea că pentru a obține o generație mai bună de paznici ai statului (clasa conducătoare și militară a statului ideal), este necesar că ambii părinți să fie și ei paznici. Această idee face parte din concepția să despre un stat ideal în care fiecare individ are un rol bine definit, iar reproducerea este strict controlată, , pentru a menține calitatea conducătorilor".

El merge chiar mai departe și propune un sistem de împerechere controlată, în care statul ar trebui să determine cine cu cine poate avea copii, iar acest proces să fie ascuns de mase, astfel încât oamenii să

creadă că perechile sunt alese întâmplător. Scopul era să se creeze cea mai buna combinație genetică posibilă pentru viitorii conducători și războinici.

Această viziune este profund colectivă și pune binele statului deasupra libertății individuale, ceea ce a fost interpretat de unii că o formă incipientă de eugenie filosofică. Totuși aceste idei nu au fost dezvoltate într-un context științific s-au aplicat, și doar că parte a unui model utopic de societate.

Platon nu este creatorul eugeniei, așa cum a fost înțeleasă și aplicată în epoca modernă.

Conceptul modern de eugenie, dezvoltat de Francis Galton în secolul XIX, a fost influențat de darwinismul social și dus la politici extreme, uneori chiar la atrocități cum ar fi sterilizările forțate și selecția naturală despre care vom vorbi mai târziu.

Platon a gândit aceste idei într-un context utopic și filosofic, nu că un program științific aplicabil realității.

Deci, chiar dacă există o legătură conceptuală, e greșit să-l considerăm responsabil pentru eugenia modernă.

Într-o perioada în care teoriile științifice erau în competiție și evoluționismul începea să revoluționeze biologia, Francis Galton, verișor al lui Charles Darwin (ambii aveau bunic pe Erasmus Darwin), inspirat de teoria revoluției a lui Darwin și teoria darwinismului social al lui Spencer, emit și el teoria eugenică în care vorbește despre, , îmbunătățirea rasei umane"bazată pe metode statistice.

El susținea că trăsăturile mentale și fizice sunt ereditare și că umanitatea ar putea fi, , îmbunătățită"prin încurajarea reproducerii între indivizi considerați superiori și prin descurajarea sau chiar împiedicarea reproducerii celor considerați, , inferiori".

Francis Galton(1822-1911), fondatorul Eugeniei, a fost primul care a utilizat termenul în sine și expresia, , Natura versus educația”(nature versus nurture) în cartea să, , Hereditary Genius”apărută la Londra în 1869, în care explică concepțiile sale despre geniu și măreție, idei care au pus bazele eugeniei.

În această carte Galton spunea că oamenii pot interveni pentru a, , accelera”procesul de selecție favorizând reproducerea celor superiori din punct de vedere intelectual și fizic.

În 1883, Galton introduce termenul de eugenie combinând cuvinte din latina și greacă care a numit-o eugenie (, , bună naștere”), promovând ideea că guvernele ar trebui să încurajeze reproducerea celor, , mai potriviți”și să descurajeze pe cei, , mai puțin adaptați”.

Desi Galton și-a bazat ideile pe teoria lui Darwin, el a denaturat principiul selecției naturale, transformându-l într-un program artificial de, , îmbunătățire”a umanității.

Ideile lui Francis Galton au fost rapid adoptate de elitele bogate ale vremii, deoarece se potriveau perfect cu viziunea lor asupra lumii.

Ele justificau inegalitățile sociale și ofereau o explicație, , științifică”pentru superioritatea claselor conducătoare. Dacă succesul și poziția socială erau moștenite genetic, atunci bogații puteau considera că meritau statutul lor, iar ajutorul acordat celor săraci devenea inutil sau chiar dăunător.

Inegalitățile sociale au existat dintotdeauna, dar în Evul Mediu și în perioada premodernă, creștinismul a jucat un rol important în temperarea acestora prin învățăturile sale despre iubirea aproapelui, caritate și ajutarea săracilor.

Biserica promova ideea că bogații aveau o responsabilitate morală față de cei mai puțin norocoși, iar actele de milostenie erau considerate esențiale pentru mântuire.

Însă odată cu apariția ideilor de darwinism social și eugenie în secolul al XIX-lea, unii

membrii ai claselor bogate au început să respingă aceste valori tradiționale.

Darwinismul social, în special în interpretarea lui Herbert Spencer, sugera că societatea ar trebui să funcționeze pe baza principiului supraviețuirii celui mai adaptat ceea ce însemna că ajutarea săracilor ar putea fi contraproductivă, deoarece ar permite, , slabilor”să se reproducă și să dăuneze progresului speciei. Această schimbare de perspectivă a fost convenabilă pentru elitele bogate, care astfel își puteau justifica lipsa de empatie și refuzul de a împărți averea. Eugenia a oferit un pretext pseudoștiințific pentru a argumenta că anumite grupuri de oameni erau, , inferioare”și că statul nu ar trebui să le ajute, ba chiar să le limiteze reproducerea. Astfel, ideologiile inspirate de evoluționism au fost folosite greșit pentru a susține inegalitățile și pentru a contrazice principiile creștine ale compasiunii și solidarității.

Totuși, nu toți oamenii bogați au adoptat aceste idei, iar bisericile au continuat să predice

Importanța carității, chiar dacă influența lor asupra societății a scăzut treptat în fața noilor ideologii.

În timp ce Galton dorea să controleze evoluția umană prin eugenie, Darwin era mai preocupat de procesele naturale și de rolul compasiunii în dezvoltarea civilizației. El era deranjat de interpretările greșite ale teoriei sale și de modul în care acestea erau folosite pentru a justifica inegalitățile sociale.

Darwin înțelegea că evoluția este un proces natural, dar nu credea că asta înseamnă că societatea trebuie să excludă sau să elimine indivizi consideraţi„mai slabi". de fapt în„Descendența Omului", Darwin susținea că empatia și ajutorul reciproc sunt reciproc pentru supraviețuirea speciei umane și aceste trăsături fundamentale ale speciei umane au contribuit la succesul nostru evolutiv.

Chiar dacă Darwin a trecut printr-o criză de credință, mai ales după moartea fiicei sale, Annie în 1851, ceea ce l-a îndepărtat și mai mult de religia tradițională, el nu a susținut niciodată darwinismul social sau eugenia.

De fapt, el a fost destul de critic asupra acestor teorii şi nu a fost de acord că oamenii ar trebui să intervină pentru a„îmbunătăți”specia prin eliminarea celor considerați mai puțin apți.

Și alți gânditori ai vremii au respins darwinismul social și eugenia.

Peter Kropotkin, Karl Marx, Friedrich Engels, Thomas Huxley, au respins ideea că legile naturii trebuie aplicate la organizarea socială umană, subliniind că societatea ar trebui să protejeze pe cei vulnerabili.

Chiar dacă ideile de darwinism social și eugenie au fost influențate de teoria evoluției, ele nu au fost susținute de Darwin însuși și au fost contestate de mulți gânditori și progresiști ai vremii.

Cu toate acestea, eugenia a continuat să se dezvolte și să fie aplicată, mai ales în prima jumătate a secolului XX.

Chiar dacă metodele ei nu aveau o bază științifică solidă, ele au fost folosite pentru a justifica politici care au dus la suferința și pierderea de vieți omenești.

Începând cu sfârșitul secolului XIX și începutul secolului XX multe țări au adoptat programe eugenice.

Numărul exact al victimelor eugeniei este greu de determinat, deoarece practicile eugenice au fost aplicate diferit, în diverse țări și diferite perioade. Totuși, estimările sugerează că milioane de oameni au fost afectați, fie prin sterilizare forțată, fie prin exterminare directă.

În SUA, eugenia fost acceptată rapid pentru că se suprapunea cu rasismul instituționalizat deja existent. Ideile eugenice au fost folosite pentru justificarea discriminării împotriva afro-americanilor și altor grupuri, considerate„inferioare”de către elitele albe.

Teoriile eugenice au fost folosite și pentru a explica structura socială a Americii. Această ierarhie socială a fost explicată prin superioritatea genetică și prin definirea sărăciei, drept„caracteristică a inferiorității genetice”.

Femeile din clasele superioare erau îndemnate să aibă mai mulți copii și de multe ori, li se refuza sterilizarea și metode de contracepție, iar pe de altă parte, femeile din clasele considerate inferioare erau încurajate să aibă mai puțini copii.

Primele legi eugenice din SUA privind sterilizarea forțată au fost adoptate în Indiana, la 1907 și apoi în alte state. Persoanele sărace, cu dizabilități sau de alte rase erau sterilizate fără consimțământ. Până în anii ’70, aproximativ 60. 000 de oameni au fost sterilizați, majoritatea femei de culoare sau imigrante.

O ironie a sorții este că în timp ce Lincoln și aboliționiștii din SUA luptau pentru libertatea și egalitatea afro-americanilor, în Europa începeau să prindă contur teoriile eugenice care promovau ideea unei„purificări”a populației

prin selecție artificială. Este paradoxal faptul că abolirea sclaviei din America corespunde cu începuturile eugeniei în Europa. În 1860 începe sfârșitul sclaviei din SUA sub conducerea lui Lincoln. În 1863 are loc Proclamația de Emancipare, iar în 1865, al 13-lea Amendament al Constituției SUA. Acesta a fost un moment crucial pentru drepturile omului, însă emanciparea nu a adus automat egalitate. Discriminarea a continuat prin legi discriminatorii, precum legile cunoscute sub numele de„Jim Crow". Al 13-lea Amendament la Constituția SUA interzicea sclavia și munca forțată (cu excepția cazului în care era vorba de pedeapsa unei infracțiuni). A fost propus de Lincoln și adoptat de Congresul SUA în 1865. La scurt timp după adoptarea amendamentului, acesta a fost ratificat la 6 decembrie 1865, marcând oficial sfârșitul sclaviei în toate statele americane.

Legile Jim Crow au fost un set de legi de segregare rasială aplicate în statele sudice ale SUA între sfârșitul Reconstrucției (1877) și mișcarea pentru drepturi civile (1954–1965).

Scopul lor era să mențină superioritatea între albi și afro-americanii eliberați după abolirea sclaviei, cu scopul de a consolida supremația albilor.

Numele acestor legi provine de la un personaj caricatural dintr-un spectacol de teatru din anii 1830, în care un actor alb (Thomas Rice) se masca în negru („blackface”) și interpreta un afro-american prost și leneș, numit„Jim Crow”. Această imagine stereotipică a fost folosită ulterior că simbol pentru legile de segregare.

Legile Jim Crow aveau mai multe prevederi, precum:

1. Segregarea în locurile publice – afro-americanii aveau secțiuni separate în trenuri, autobuze, restaurante, teatre și chiar școli. În unele locuri existau fântâni și toalete marcate„Numai pentru albi”și„Numai pentru negri”.

2. Restricții în educație – școlile pentru copiii de culoare erau separate și subfinanțate. Calitatea educației era mult inferioară celei pentru albi.

3. Limitarea dreptului de vot – prin teste de alfabetizare, taxe de vot și obstrucționare a înregistrării afro-americanilor și a exercitării dreptului la vot. Uneori li se interzicea votul chiar dacă teoretic aveau acest drept.

4. Interdicții privind căsătoriile inter-rasiale – în multe state, căsătoriile între persoane albe și non-albe erau ilegale.

5. Justiție inegală – afro-americanii erau adesea condamnați mai dur decât albii.

Albii, iar linșajele erau frecvente, fără că autorii să fie pedepsiți.

Sintagma„separate but equal”(separați, dar egali) a fost introdusă oficial în jurisprudența americană prin decizia Plessy vs Ferguson din 1896 a Curții Supreme a SUA. Această decizie a stabilit că segregarea rasială era constituțională atâta timp cât facilitățile pentru rasele diferite erau„egale”.

Ideea de separare fusese fixată deja în statele sudice ale SUA după abolirea sclaviei, fiind implementată de legile Jim Crow.

Cazul Plessy vs Ferguson a fost inițiat de Homer Plessy, un bărbat cu origine mixtă, care a fost arestat în Louisiana pentru că a refuzat să stea într-un vagon de tren destinat exclusiv afro-americanilor.

Au fost mai multe momente care au marcat câștigarea drepturilor persoanelor de culoare în SUA.

În 1954, Curtea Supremă a SUA a declarat segregarea în școli că fiind neconstituțională prin decizia Brown vs Board.

În 1956 la Montgomery, Rosa Parks, cetățeancă de culoare, a refuzat să cedeze locul unui alb în autobuz și afro-americanii au protestat împotriva segregării în transport.

În 1964, Legea Drepturilor Civile a interzis segregarea în locuri publice.

În 1965, Legea Dreptului de Vot a eliminat barierele votului afro-americanilor.

Astăzi, deși legile Jim Crow nu mai există oficial, efectele lor încă se resimt, fiind tot darwinism social.

Curtea Supremă a decis că segregarea nu încalcă Al 14-lea Amendament (care garanta drepturi egale tuturor cetățenilor) dacă facilitățile oferite ambelor rase erau„egale”.

Această decizie a legitimat și consolidat segregarea rasială în SUA timp de aproape 60 de ani.

În realitate, facilitățile pentru afro-americani erau mult inferioare celor pentru albi. Sintagma„separate but equal”a fost folosită pentru a justifica segregarea rasială, dar în practică a dus la inegalități sistematice între albi și negri.

Legile Jim Crow au fost abolite treptat datorită luptei pentru drepturile civile, conduse

de lideri precum Martin Luther King Sr. și Malcolm X.

Au fost mai multe momente care au marcat câștigarea drepturilor persoanelor de culoare în SUA.

Dacă în SUA existau, cel puțin pe hârtie, legi care protejau drepturile minorităților și celor vulnerabili (chiar dacă erau adesea încălcate prin segregare și discriminare sistemică), în multe părți ale lumii ideologiile darwinismului social și eugeniei erau folosite că justificare pentru masacrare, genocid și politici de discriminare.

Primul genocid al secolului XX s-a întâmplat în Namibia, care era atunci colonie germană. Genocidul Herero și Nama din (1904–1908) a fost un masacru sistematic ordonat de Imperiul German asupra popoarelor Herero și Nama.

Germania avea controlul Namibiei din 1884 și a început să confiscă pământurile populației indigene pentru fermieri și coloniștii germani. Indigenii Herero și Nama erau forțați să lucreze

în condiții grele, tratați că sclavi și lipsiți de drepturi. La începutul anului 1904, Herero, conduși de Samuel Maharero, s-au răsculat împotriva germanilor, atacând coloniști și avanposturi militare.

În același timp, Nama sub conducerea lui Hendrik Witbooi, s-au alăturat revoltei.

Germania a trimis trupe sub comanda generalului Lothar von Trotha, cunoscut pentru cruzimea să. Herero a fost înfrânt la Waterberg și von Trotha a emis faimosul Ordin de Exterminare. Rezultatul acestui ordin s-a soldat cu victime din populația Herero de 80. 000 dintr-o populație de aproape 85. 000 și victime Nama de 10. 000 dintr-o populație de 20. 000.

Mulți istorici consideră că acest genocid a influențat metodele folosite mai târziu de naziști, inclusiv în lagărele de concentrare și exterminare.

Flagelul darwinismului social și al eugeniei a ajuns și în Japonia Imperială între anii 1931-1945. Aceasta a folosit teoriile darwiniste sociale

și eugenice pentru justificarea cuceririi Asiei și pentru justificarea masacrelor împotriva chinezilor.

Masacrul de la Nanjing, a produs peste 300. 000 de victime, coreenilor și filipinezilor. Masacrul de la Nanjing, a fost un episod extrem de violent petrecut în timpul celui De-al Îi-lea Război Chino-Japonez, între 1937-1938, când armata japoneză a ocupat capitala Chinei de atunci, Nanjing.

După ce japonezii au cucerit orașul, soldații au comis atrocități masive împotriva populației civile și ai prizonierilor de război chinezi. Printre crimele cele mai grave s-au numărat:

1. Execuții în masă, mii de soldați chinezi prizonieri au fost uciși în mod brutal, unii arși de vii alții decapitați sau împușcați.
2. Civilii chinezi, inclusiv femeii și copii, au fost omorâți fără milă.

Se estimează că între 20. 000 și 80. 000 de femei au fost violate, multe femei fiind ucise ulterior pentru a se acoperii crimele.

Orașul a fost devastat, temple, case și spitale au fost arse sau jefuite.

Mai mulți martori occidentali aflați în Nanjing, la acel moment, inclusiv John Rabe (om de afaceri german) și Minnie Vautrin (o misionară americană) au încercat să protejeze civilii și au documentat atrocitățile.

Nici China nu a fost ocolită de virusul teoriilor de darwinism social și eugenie. Sub conducerea lui Mao Zedong au fost inițiate în numele progresului și„purificării"societății chineze două acțiuni numite: Marele Salt Înainte (1958-1962) și Revoluția Culturală (1966-1976), care au provocat milioane de victime. Marele Salt Înaintea a fost o campanie pentru a transforma China într-o superputere industrială bazându-se pe colectivizarea agriculturii și producția masivă de oțel.

Această campanie a dus la un eșec economic total, pentru că țăranii forțați să producă oțel în cuptoare improvizate, în loc să cultive pământul, a dus la prăbușirea agriculturii. Aceasta a dus la Foametea din China (1959-1961), considerată cea mai mare foamete din istorie care a dus la moartea a 30-45 milioane de oameni.

Oamenii au ajuns să mănânce scoarță de copac, lut și chiar să recurgă la canibalism. Oricine critica regimul risca să fie executat sau trimis în lagăre de muncă.

Mao, temând-se de pierderea puterii, a lansat Revoluția Culturală, pentru a elimina elementele„contrarevoluționare”din partid și societate.

Pentru a-și pune planul în aplicație a înființat Gărzile Roșii, compuse din tineri fanatici îndoctrinați să vâneze„dușmanii poporului”. Aceasta a dus la zeci de mii de oameni bătuți umiliți public și uciși. Se estimează că 2 milioane de oameni au murit în urma acestor acțiuni.

Atât Marele Salt Înainte cât și Revoluția Culturală au fost alimentate de ideologia maoistă extremistă care a prioritizat„puritatea revoluționară”în detrimentul vieților omenești.

Numărul total al victimelor acestor politici se ridică la peste 50 de milioane.

Eugenia a ajuns și în Peru, unde s-au aplicat politici cu caracter eugenic, mai ales în anii ’90, sub regimul lui Alberto Fujimori. Programul de sterilizare forțată din Peru, a vizat în special populațiile indigene și sărace, fiind justificat de autorități că fiind o măsură de„control al natalității”și„modernizarea țării”.

Guvernul lui Fujimori, cu sprijinul unor organizații internaționale, a inițiat un program agresiv de„planificare familială”. Acest program viza sterilizarea populației indigene quechua și aymara. Aceasta a adus la sterilizarea forțată a 270. 000 de femei și 22. 000 de bărbați.

După căderea lui Fujimori în anul 2000, victimele au cerut dreptate în justiție, dar abia în

2021, Fujimori și foștii săi miniștri au fost inculpați pentru aceste crime.

Deşi pare surprinzător, dar Suedia a avut un program de sterilizare forțată care a durat patruzeci de ani (1934-1976). Acestea au fost justificate prin politici eugenice menite să„îmbunătățească”populația și să reducă povara asupra statului social.

Într-o democrație precum a Suediei, în prima jumătate a secolului XX, eugenia nu era văzută că o ideologie extremistă, ci că o știință„modernă”pentru îmbunătățirea societății.

Suedia avea un sistem social puternic, iar sterilizările erau promovate că o metodă de reducere a„problemelor sociale”cauzate de sărăcie, boli mintale sau dizabilități. Programul a fost susținut atât de social-democrați, cât și de conservatori, fiind aplicat de guverne succesive.

Vizate erau: persoanele cu dizabilități psihice, femeile sărace considerate„imorale”, romii și alte grupuri etnice marginalizate, adolescentele

considerate,,rebele”sau,,nepotrivite”pentru maternitate.

Aproximativ 63. 000 de persoane au fost sterilizate, multe dintre ele fără consimțământ real. În anii ’90 scandalul a devenit public, iar Suedia a oferit despăgubiri victimelor.

Deşi azi Suedia este un simbol al democrației şi drepturilor omului, trecutul său eugenic arată că şi țările democratice pot adopta politici represive sub pretextul,,binelui comun”.

Cu toate că, Canada azi este în topul țărilor cu cel mai mare scor privind democrația, și Canada are un trecut întunecat legat de eugenism.

Între anii 1928-1972, în Alberta și Brittish Columbia, statul a desfășurat programe de sterilizare forțată, afectând mii de persoane.

Legile de sterilizare forțată din Alberta (1928) şi Brittish Columbia (1933), permiteau sterilizarea forțată a celor considerați,,deficienți mintali”, sau,,nepotriviți”pentru reproducere.

La începutul secolului XX, eugenismul era popular în Canada pentru că era promovat de oameni de știință, politicieni și medici care credeau că astfel vor„îmbunătăți”societatea.

Victimele vizate erau: indigenii (First Nations, Metis, Inuiți), considerați„problematici”și erau forțați să se supună sterilizării; persoanele cu dizabilități fizice și intelectuale erau etichetate„nebune”sau„deficiente”și de asemenea erau sterilizate forțat; adolescentele rebele sau orfane precum și clasa socială săracă erau considerate un„risc”și erau sterilizate fără consimțământ.

Cifrele arată că peste 48. 000 de persoane au fost sterilizate doar în Alberta. În anii 1995, victimele au dat statul în judecată și au primit despăgubiri. Pe lângă sterilizări, Canada a aplicat politici rasiste și discriminatorii. Copiii indigeni au fost separați de familiile lor pentru asimilare forțată și au emis interdicții împotriva imigrației anumitor grupuri etnice precum: chinezii, sud-asiaticii și evreii.

Darwinismul social și eugenia, citind teoriile lor, avem tendința să credem că au fost aplicate doar în regimurile totalitare, cercetând mai atent observam că au influențat și democratiile occidentale, inclusiv Norvegia.

Sub pretextul de„îmbunătățire a rasei”, ideea a fost acceptata argumentând o că este„progres științific”în numele„binelui comun”.

La începutul secolului XX, teoriile eugenice erau populare în cercurile academice și politice din Norvegia.

Se vehicula ideea că sterilizarea anumitor grupuri sociale va„îmbunătății calitatea genetica a populației”. Eugenia nu era vazuta că o măsură extremista ci că o„soluție stiintifica”la problemele sociale.

I1934, Norvegia emite Legea Sterilizării, în care ststului Îi este permis să sterilizeze persoanele considerate„nepotrivite pentru reproducere”.

La început tintele au fost persoanele cu dizabilități intelectuale și boli psihice. Mai târziu

și au indreptat atenția asupra romilor, numiti în Norvegia Tateri (romi scandinavi).

Statul dorea să reducă numarul lor considerandu i„nedemni pentru reproducere”.

Taterii sunt romii care au ajuns în Norvegia în timpul migrației din secolul XVI.

Ei au fost comercianți, mestesugari și muzicieni nomazi. De a lungul secolelor, au fost considerați o„problema sociala”și persecutați.

în secolele XVII-XIX, taterii au fost vizați de politici de asimilare forțată.

Mulți copii tateri au fost luați din familiile lor și crescuți în institutii statale pentru a fi„norvegianizati”.

în perioada 1934-1977, multe femei tatorii au fost sterilizate forțat pentru a reduce numărul acestui grup. s-a încercat distrugerea limbii și culturii lor.

Nu doar taterii au fost vizați de teoriile eugenice, ci și laponii.

Laponii sau samii, sunt popoarele indigene, ale Norvegiei, Suediei, Finlandei, și o parte a Rusiei. Aceștia locuiesc în regiunile nordice ale Scandinaviei, numite Laponia sau Sami. Laponii erau pastori de reni, pescari și vânători. Vorbesc limbi fino-ugrice, diferite de norvegiana.

Ambele grupuri etnice, taterii cat și samii au fost considerate„persoane inferioare”care fac rău societatii și s-a încercat reducerea numarului lor, pana la dispariție prin politici de sterilizare forțată, segregare și asimilare.

Nu doar grupurile etnice au fost victimele politicilor eugenice ci și fetele considerate„rebele”cat și femeile sarace.

Autoritățile credeau că eugenia e buna pentru„binele societății”și se dorea reducerea numărului de persoane dependente de ajutorul social. Aceste teorii erau promovate de medici, politicieni și de oameni de știință.

Abia în 1999 guvernul norvegian a recunoscut oficial greșelile trecutului și și a cerut scuze.

Victimele sterilizarilor fortate au primit despăgubiri, dar multe au fost ignorate.

Nici Danemarca nu a fost ocolita de teoriile eugenice și a avut un impact semnificativ în prima jumătate a secolului XX.

Danemarca a implementat unele dintre cele mai riguroase politici eugenice din Europa.

Ideile eugenice au fost acceptate de autoritățile daneze care considerau că„purificarea”populației prin selectie și sterilizare era esențială pentru imbunatatirea„calitatii naționale”.

Legea sterilizării în Danemarca a fost adoptata în 1934 și intre 1934-1960 au fost sterilizate peste 11000 de persoane sub pretextul„îmbunătățirea rasei”.

Danemarca a fost influențată de politicile eugenice ale regimului nazist din Germania dar nu a adoptat în totalitate masurile radicale ale naziștilor. Totuși au existat colaborari intre cercetătorii danezi și cei germani în domeniul

eugeniei, în special în privința cercetarilor desore sterilizare și„purificare rasiala”.

Abia în 1990, cand au ieșit la iveala amploarea acestor abuzuri, guvernul danez a început să recunoasca greselile trecutului. În 1997, guvernul danez a oferit scuze oficiale pentru abuzurile comise, iar în anii următori, au fost acordate despăgubiri victimelor care au fost sterilizate sau afectate de politicile eugenice.

Nici Franța nu a fost o excepție în peisajul eugenic al secolului XX. Deși nu a adoptat legi de sterilizare forțată la scara larga, că Suedia, Norvegia sau Danemarca, Franța a avut o tradiție eugenica solida, iar teoriile eugenice au influențat politica, medicina și legislația.

Franța a fost unul dintre centrele intelectuale ale eugeniei în Europa, alături de Marea Britanie și Germania.

Gânditori că Alexis Carrel și Paul Popenoe au popularizat ideea că statul ar trebui să controleze reproducerea pentru a îmbunătăți„calitatea rasei”.

Eugenia franceza s-a concentrat pe selecția sociala, mai degraba decât pe masuri radicale de sterilizare.

în anii 1920-1930, guvernul francez a dezbătut ideea sterilizarii persoanelor cu dizabilități mentale. în urma acestor dezbateri s-au înființat institutii de„reeducare”unde persoanele considerate„slabe genetice”erau izolate.

în 1942, regimul de la Vicky (colaborator cu naziștii), a adoptat o lege care permitea sterilizarea persoanelor cu dizabilitati mentale, dar aplicarea ei a fost limitata.

Politicile eugenice ale Franței, au fost aolicate și în coloniile sale din Africa, Indochina și Algeria.

Medicii coloniști incercau controlul nasterilor și promovau ideea că populațiile indigene ar trebuii„civilizate”prin selecție genetica.

Unele grupuri etnice din coloniile franceze au fost supuse experimentelor medicale și studiilor eugenice, mai ales în Algeria și Madagascar.

Inanii 1930-1950, Franța a inceput să selecteze imigranții pe criterii de„calitate rasiala”. Se punea accent pe„asimilare genetica”, iar grupurile considerate„neasimilabile”, cum ar fi evreii și romii, erau marginalizate.

în anii 1940-1944, aceste politici s-au radicalizat și au dus la deportarea și exterminarea evreilor și romilor în lagăre naziste.

După Al Doilea Razboi Mondial, Franța a renuntat oficial la politicile eugenice, dar sterilizările fortate au continuat asupra femeilor rome și persoanelor cu dizabilități pana în anii 70.

în 2001, guvernul francez a recunoscut oficial că statul a avut politici eugenice în trecut, dar fără a acorda despagubiri victimelor.

în pământul fertil al Marii Britanii, unde semintele darwinismului social și ale eugeniei au fost plantate cu mândrie, buruienile discriminarii au prins rădăcini adanci, sufocand orice speranță a egalitatii.

Marea Britanie nu a aplicat eugenia doar în interiorul granitelor sale, ci a folosit o și că instrument de control social în imperiul sau colonial, afectand milioane de oameni în India, Africa și alte teritorii.

Desi romii au fost discriminati inca din Evul Mediu, odata cu aparitia teoriilor darwiniste și eugenice, povara lor a devenit și mai grea, că un blestem care s-a adaugat la suferintele de pana atunci, de parca nu era deja suficient.

Marea Britanie fiind unul dintre cele mai mari imperii coloniale a folosit eugenia că justificare asupra popoarelor indigene.

Britanicii considerau că populatia Indiei creste prea rapid și că acest lucru putea afecta economia coloniala.

Pentru a tine sub control cresterea demografica din coloniile indiene, Marea Britanie a implementat politici de planificare familiala, uneori prin masuri contoversate, inclusiv sterilizari fortate.

Intr o societate hindusa impartita în caste, aceste masuri au afectat în special categoriile considerate inferioare, considerand că sunt„nepotrvite”pentru perpetuarea rasei umane.

și în Africa de Sud, britanicii au introdus politici de segregare rasiala, bazate pe ideea că anumite grupuri erau„genetic inferioare”, mentalitate care a inspirat mai tarziu aparheitul.

în kenya și alte colonii africane, britanicii au experimentat tehnici de inginerie sociala, inclusiv sterilizari fortate asupra triburilor considerate„periculoase”sau„nesupuse”.

Incoloniile din Caraibe, Marea Britanie, a sustinut politici de”ameliorere resiala”, incurajand casatoriile dintre europeni și elita locala dar marginalizand restul populatiei.

în Australia, britanicii au implementat politici dure impotriva populatiei aborigene, inclusiv rapirea copiilor metisi pentru a fi crescuti în familii europene. Aceste practici au ramas în istorie sub numele de Generatia furata.

Pentru a intelege mai bine conceptul de Generatia furata, vom dezvolta putin subiectul, analizand contextul istoric, mecanismele prin care s-a realizat aceasta politica și consecintele sale asupra populatiei indigenedin Australia.

Generatia Furata din Australia se refera la copiii aborigeni și metisi australieni care au fost luati fortat din familiile lor de catre guvernul australian și organizatii bisericesti intre sfarsitul secolului XIX și anii 1970. Aceasta politica a fost justificata oficial prin dorinta de a„civiliza”și„asimila”populatia indigena în societatea occidentala, dar în realitate a avut consecinte devastatoare asupra culturii și identitatii aborigenilor.

după colonizarea Australiei de catre britanici în 1788, populatia indigena a suferit un declin drastic. din cauza bolilor aduse de europeni, a conflictelor violente și a exproprierii pamanturilor. în aceasta perioada, autoritatile coloniale și ulterior guvernul australian au considerat că populatia aborigena

era„inferioara”și că trebuie să fie„salvata”prin integrarea fortata în cultura occidentala.

Copiii aborigeni erau luati din familiile lor de catre autoritati și plasati în orfelinate, internate sau familii de albi.

Se urmarea în special separarea celor metisi, considerandu se că acestia puteau fi mai usor„asimilati”. Politicile erau sustinute de legi precum: Aborigenes Protection Act (1869)și Assimilation Policy(1937), care dadeau guvrnului puterea de a interveni asupra vietii aborigenilor fara consimtamantul lor. Aceasta politica a dus la traume psihologice și sociale. Multi dintre cei luati au suferit abuzuri fizice și emotionale. în 2008, prim-ministrul Kevin Rudd a prezentat o scuza oficiala fata de Generatia Furata în Parlamentul Australian, recunoscand suferinta cauzata de aceste politici. Cu toate acestea, efectele continua să fie resimtite, iar comunitatile indigene din Australia inca se confrunta cu probleme legate de discriminare, saracie și acces limitat la educatie și servicii medicale.

Marea Britanie, considerata leaganul eugeniei moderne, nu s-a limitat la aplicarea acestor doctrine doar în coloniile sale, unde politicile de„ameliorare”a populatiei au fost impuse adesea cu brutalitate, ci a implementat o și în interiorul propriilor granite. Sub masca progresului social și a stiintei, autoritatile britanice au desfasurat o serie de actiuni eugenice menite să controleze și să„purifice”structura demografica a tarii.

Printre cei vizati s-au numarat persoanele cu dizabilitati, cei considerati„degenerati”din punct de vedere mental sau fizic, saracii, precum și anumite comunitati etnice, sau sociale percepute că fiind o povara pentru stat. Masurile adoptate au variat de la segregare și instutionalizare fortata pana la sterilizari involuntare și restrictionalizarea accesului la casatorie și reproducere. Astfel în numele unui ideal distorsionat de„perfectiune nationala”, statul britanic a intervenit brutal în vietile celor mai vulnerabili, marcandu i pe altii de insasi posibilitatea de a exista.

Aceasta realitate, adesea trecuta sub tacere, reflecta o pagina sumbra a istoriei Marii Britanii, unde stiinta a fost folosita nu pentru a elibera ci pentru a marginaliza și suprima.

Nu putem inainta în aceasta poveste fara a aminti cuvintele lui Wiston Chuurchil, care, desi a ramas în istorie că un simbol al luptei impotriva nazismului, a fost și un sustinator al eugeniei și al politicilor coloniale opresive.

Viziunile sale asupra raselor și popoarelor,,inferioare"s-au reflectat în deciziile sale, iar consecintele au fost de o cruzime tulburatoare.

Cand declara cu un dispret rece,,Nu este vina noastra că indienii se inmultesc că iepurii"sau intr un alt context,,Daca este foamete, de ce nu a murit Gandi", Churchilnu doar exprima un rasism lipsit de orice fard diplomatic, dar oferea și o justificare cinica pentru nepasarea fata de suferintele coloniișor britanice.

Aceste cuvinte nu au ramas simple declaratii, ci au fost convertite în politici care au dus la

moartea a milioane de oameni în timpul foametei din Bengal(1943), un dezastru umanitar de proportii catastrofale, considerat unul dintre marile genocide ale lumii moderne.

în acele vremuri de rascruce în care Europa lupta impotriva unei ideologii bazata pe suprematie rasiala, Marea Britanie sub conducerea lui Churchil, perpetua în propriile colonii o viziune nu cu mult diferita.

Foametea devastatoare din India nu a fost un simplu accident al istoriei, ci o consecinta directa a politicilor, dictate de un om care credea în ierarhii de sange și în dreptul unora de a domina asupra altora. Astfel, în umbra figurii sale eroice, ramane aceasta pata intunecata, o amintire a modului în care puterea și prejudecatile pot modela destinele a milioane de oameni. .

De a lungul istoriei, ideile eugenice și discursurile discriminatorii nu au fost apanajul unor figuri marginale, ci au fost sustinute de oameni cu influenta, ale caror cuvinte au avut puterea de a modela societati intrgi.

în spatele unor realizari remarcabile, în spatele unor nume gravate în paginile istoriei, s-au ascuns adesea convingeri care astazi starnesc repulsie, dar care, la vremea lor, au fost privite că adevaruri stiintifice sau imperative morale.

Printre cei care au imbratisat astfel de idei se numara și Woondrow Wilson, presedintele. amarican care declara fara echivoc:„Omul inferior nu trbuie să fie lasat să se inmulteasca”.

Sub administratia să, numeroase state americane au adoptat legi care permiteau sterilizarea fortata a celor considerati„nepotriviti”pentru societate.

Henry Ford, titanul industriei auto, cunoscut pentru viziunile sale antisemite, impartasea o credinta similara în„puritatea rasiala”, afirmand:„Trebuie să fim vigilenti în a proteja rasele pure, deoarece amestecul necontrolat duce la degenerare. ”

în aceeasi linie de gandire, Francis Galton, parintele eugeniei, isi definea propria doctrina astfel:„Eugenia este studiul tuturor agentilor sub

control uman care pot imbunatati sau deteriora calitatile rasiale ale generatiilor viitoare. ”

Daca astfel de idei erau previzibile la Galton, surprinzator este că și o activista precum Margaret Sanger, cunoscuta pentru promovarea contraceotiei impartasea viziuni asemanatoare, afirmand:„Cea mai mare mila pe care o poate arata o familie fata de un copil nedorit este să nu l aduca pe lume”

Nici Winston Churchil nu s-a sfiit să și exprime public convingerile eugenice. Inca din 1907, el sustinea:„Impiedicarea procrearii, de catre cei slabi mintal, este o chestiune de bun simt și cea mai mare importanta pentu viitorul rasei umane. ”

Citatele de mai sus nu sunt simple relicve ale trecutului, ci marturii ale faptului că indiferent de succesul sau prestigiul unui om, în urma să raman nu doar realizarile, ci și umbrele pe care le a lasat în constiinta colectiva.

Cuvintele, mai ales atunci cand sunt rostite de cei considerati lideri și modele intelectuale, pot fi

mai puternice decat orice glont, ele inspira, dar și distruge, pot lumina minti sau pot intuneca generatii.

Observam, asadar, că nu intotdeauna geniul merge mana în mana cu nobletea caracterului.

Din pacate nici capetele incoronate nu au fost straine de influenta nociva a eugeniei. Desi, în mod direct nu au imous politici eugenice, multe case regale aleEuropeiau fost apropiate de cercurile intelectuale și politice care promovau aceasta doctrina, sustinand cercetatori, organizatii și lideri ce vedeau în selectia artificiala o cale spre„imbunatatirea”speciei umane.

Casa Regala a Marii Britanii nu a fost o exceptie. Regele Eduard al VIII-lea, cel care a abdicat în favoarea iubiriisale pentru Wallis Simson, a fost nu doar un simpatizant al regimului nazist, ci și un sustinator al ideilor eugenice.

Mai tarziu, printul Philip, sotul reginei Elisabeta a Îi-a, a vorbit deschis despre suprapopulare și

necesitatea controlului nasterilor, promovand astfel viziuni ce rezonau cu ideologiile eugeniste,

Chiar daca familia regala britanica nu a impus politici de acest tip, a oferit sprijin tacit sau direct unor figuri influente care sustineau aceste teorii.

Casa Regala a Germaniei, prin ultimul sau imparat, Kaiserul Wilhem al Îi-lea, a avut o legatura mai profunda cu eugenia. Wilhem nu doar că impartasea ideea„purificarii”rasiale, dar chiar și după abdicarea să, în anii 30, a continuat să sustina regimul nazist, alaturi de o mare parte a aristocratiei germane.

Viziunea să asupra„intaririi”natiunii germane prin selectie riguroasa a fost preluata și amplificata de ideologii lui Hitler.

Nici Scandinavia nu a fost imuna la acest curent de gandire. în Suedia, regii Gustav al V lea și succesorul sau Gustav al VI -lea, au fost apropiati de eugenisti și au spijinit, fie și indirect politicile de sterilizare fortata.

Intre 1934-1976, în Suedia s-au efectuat mii de interventii asupra celor considerati,,nepotriviti”pentru reproducere. De asemenea, regii Danemarcei și Norvegiei au sustinut eugenia, chiar daca implicarea lor a fost mai discreta.

Astfel, în spatele stralucirii regale și aparentei neutralitatii politice, monarhiile europene au jucat un rol important în validarea și raspandirea ideilor eugenice.

Desi nu au fost initiatorii acestor politici, sustinerea lor, fie prin discursuri, fie prin aliante cu oamenii de stiinta și politicienieugenisti, au contribuit la mentinerea și aplicarea unor practici care au marcat profund istoria secolului XX.

Nu putem inainta în aceasta discutie cat suntem inca la capitolul despre Marea Britanie fara a arunca oprivire asupra umbrelor mai putin explorate ale trecutuluisau.

Dincolo de fatada civilizatiei și a progrsului, în spatele discursurilor despre libertate și democratie, se ascunde o istorie intunecata,

marcata de prigoana, experimente asupra celor vulnerabili și aliante nescrise cu figuri compromise ale trecutului.

Unul dintre cele mai dureroase capitole este prigoana romilor și a irlandezilor, doua comunitati care au fost, vreme de secole, victimele unui tratament discriminatoriu sistematic.

Romii, vazuti drept o populatie„nedorita", au fost supusi deportarilor, segregarii și sterilizarilor fortate fiind marginalizati la periferia societatii britanice.

Irlandezii, în special cei din clasele muncitoare, au fost deseori tratati că cetateni de rang secund, descrisi în termeni care astazi sunt scandalosi, dar care la vremea aceea erau larg acceptati în cercurile politice și intelectuale britanice.

Insa poate cele mai tulburatoare pagini ale acestei istorii sunt cele legate de experimentele medicale și militare desfasurate pe pamant britanic.

în laboratoarele și centrele de cercetare ale guvernului, oamenii fara aparare, inclusiv copii, au fost expusi în mod deliberat la radiatii, sub pretextul„progresului stiintific”.

Acesti subiecti, alesi de multe ori dintre cei saraci, bolnavi sau orfani, au devenit cobai în experimente menite să studieze efectele expunerii la radiatii asupra corpului uman.

Rezultatele acestor teste nu au fost doar cifre și statistici reci, ci vieti distruse, trupuri macinate de boli și suferinte fara drept de apel.

Nu mai putin cinic a fost programul britanic de testare a armelor chimice. Pe insula Gruinard, o bucata de pamant scotiana transformata în teren de experiment, s-au desfasurat teste cu antrax, arme chimice, care în eventualitatea unui razboi, ar fi fost folosite fara ezitare.

Chiar și decenii mai tarziu, solul acestei insule a ramas contaminat, un momento al unui trecut în care stiinta și etica au fost adesea puse pe talere opuse ale balantei.

Poate cel mai ironic și tulburator episod al acestei istorii a fost OPERATIUNEA PAPERCLIP, prin care Marea Britanie, la fel că SUA, a preluat după razboi o serie de oameni de stiinta nazisti. Acestia în loc să fie judecati pentru crimele comise sub regimul lui Hitler, au fost recrutati și integrati în structurile britanice de cercetare. Mintile care contribuisera la unele experimente ale celui de Al Doilea Razboi Mondial au fost astfel puse în slujba noilor putri, sub justificarea că„razboiul rece cere sacrificii”.

Scormonind în arhivele trecutului descoperim marturii despre Marele Incendiu din 1666, acea mare incercare prin foc care a transformat Londra intr o ruina fumeganda.

Flacarile au mistuit biserici, hanurisi piete, lasand în urma doar cenusa unei capitale ce trebuia ridicata din nou, piatra cu piara, grinda cu grinda. Cine au fost cei care cu mainile lor au ridicat zidurile, care au modelat strazile și au redat orasului splendoarea pierduta?

Romii, irlandezii și muncitorii saraci, aceiasi oameni pe care, atunci cand orasul a fost

reconstruit și nevoia de brate s-a risipit, Londra i a privit nu că salvatori, ci că o povara. Pe masura ce praful santierelor se asternea, iar cladirile noi se inaltau semete, cei care le au ridicat au fost impinsila marginea societatii, etichetati drept„indizerabili", „salbatici", „neadaptati".

Iar solutia pentru cei care devenisera, peste noapte, un inconvenient a fost una cruda:

1. Deportarea în coloniile britanice, acolo unde pamantul ardea sub bici, iar libertatea era un vis îndepărtat

Deși Marea Britanie nu a oficializat sclavia pe teritoriul său, romii și irlandezii trimiși peste Atlantic, au sfarsit în lanturi, vanduti că sclavi sau obligati să munceasca în plantatiile din Caraibe și America.

Fara drepturi, fără speranta, devenisera simple unelte ale Imperiului.

Ironia amară a istoriei face că od. ata cu Revolutia Industriala, lumea să fi uitat

contribuția acestor oameni. În loc de recunoastere, în loc de drepturi și demnitate, le-a fost aplicată o alta eticheta:„elemente inferioare”, „poveri ale societatii”, „rase ce trebuie controlate”. și astfel, mana de fier a darwinismului social și a eugeniei s-a ridicat asupra lor. Nu mai erau constructorii orasului, ci piedici în calea progresului.

și pentru astfel de„piedici”solutiile vremii nu au fost blande:sterilizarile fortate, segregare, deportari și pentru multi o existenta redusa la umilinta și suferinta. Asa se inchide cercul unei istorii crude: chemati să cladeasca atunci cand era nevoie, indepartati și uitati cand munca lor nu mai era necesara. Iar peste aceasta nedreptate, se asaza praful tacerii, caci istoria, scrisa de cei putrnici, rareori pastreaza vie amintirea celor care au ridicat imperii fara a primi nimic în schimb.

Aceste amintiri ne arata că, de a lungul istoriei, nici un imperiu nu a fost construit doar pe principii morale, iar Marea Britanie nu face exceptie. Sub drapelul sau s-au purtat razboaie,

s-au comis nedreptati și s-au facut experimente asupra celor care nu aveau voce să se apere. și că un paradox amar, în timp ce infrunta dictaturile vremii, a adoptat în unele momente, metode nu foarte diferite de ale adversarilor sai.

Tinand cont că Romania a fost mereu în genunchi în fata marilor puteri, nu putra să fie altfel odata cu aparitia curentului eugenic. Privind în istoria ei, din timpul domniilor fanariote, cand Inalta Poarta numea domnitorii fara a tine cont de vointa autohtona, observam acelasi tipar de supunere și în adoptarea ideologiilor occidentale ale secolelor XIX și XX.

Astfel, în loc să manifeste un spirit critic sau să respinga teoriile eugenice, intelectualii și medicii eugenisti romani s-au grabit să preia și să amplifice teoriile europene, demonstrand un exces de zel nu doar aplicativ ci și literar.

Tratatele lor academice, incarcate de referinte la savanti occidentali și teorii rasiale importate, nu doar că reflectau un conformism intelectual,

dar uneori depaseau chiar și rigoarea celor pe care Îi luau drept model.

Intr o societate aflata în plina transformare, dar dominata de complexe de inferioritate fata de Occident, eugenismul romanesc s-a manifestat nu doar că o doctrina stiintifica, ci și că un discurs ce incerca să valideze aspiratiile elitelor de modernizare rapida, indiferent de costurile sociale. în numele progresului și al„imbunatatirii rasei”, discursul eugenic a fost folosit pentru a justifica politici de marginalizare, sterilizare sau excluziune, toate acestea fiind promovate cu un entuziasm literar și ideologic care uneori il depasea pe cel al initiatorilor occidentali ai curentului.

Eugenismul în Romania a aparut la inceputul secolului XX, intr un context în care elitele intelectuale și medicale cautau solutii pentru„imbunatatirea”societatii, sub influenta teoriilor darwinismului social și a curentelor eugenice occidentale. Intr o tara aflata i plin proces de modernizare, dar marcata de

inegalitati economice și sociale profunde, eugenismul a fost rapid adoptat de catre o parte a elitei medicale, biologice și filosofice, care vedeau în eugenism o metoda stiintifica de„purificare”și„regenerare nationala”.

în primele decenii ale secolului XX, eugenismul romanesc s-a cristalizat în jurul unor prsonalitati influente, precum Dimitrie Gusti, sociolog și reformator al satului romanesc, care desi nu a fost un eugenist radical, a integrat unele idei eugenice în viziunea să despre dezvoltarea nationala. Iuliu Moldovan, medic și biolog, a fost unul dintre cei mai importanti promotori ai eugenismului stiintific în Romania, sustinand ideea„igienei rasiale”și a selectiei biologice că instrument pentru consolidarea natiunii.

De asemenea Sabin Manuila, demograf și statician, a contribuit la promovarea unor politici eugenice prin analiza populatiei și sustinerea masurilor de control social.

Un alt nume important a fost Nicolae Paulescu, medicul cunoscut pentru

descoperirea insulinei, dar și pentru viziunile sale profund nationaliste și eugenice, care puneau accent pe„pastrarea puritatii etnice”și pe eliminarea elementelor considerate„degenerescente”pentru societate. în acelasi timp, în mediile universitare și academice, ideile eugenice au fost sustinute și de alti intelectuali care, au imbratisat conceptii ce justificau excluziunea sociala, sterilizarea fortata și alte masuri radicale.

Eugenismul romanesc nu a fost doar o simpla imitatie a teoriilor occidentale, ci au capatat o nuanta proprie, adaptata contextului national. Intr o Romanie care tocmai isi triplase teritoriul după Marea Unire din 1918, și care se confrunta cu o diversitate etnica și sociala complexa, eugenismul a fost vazut și că un instrument de consolidare nationala, în incercarea de a crea un stat omogen, puternic și„sanatos”.

Astfel, discursul eugenic s-a intersectat periculos cu ideologiile nationaliste și cu tendintele autoritariste ale epocii interbelice.

în revistele academice, conferinte medicale și studii sociologice, eugenistii romani au manifestat adesea un exces de zel literar, combinanand referintele stiintifice cu un ton patetic și grandilocvent. Se vorbea despre„regenerearea biologica a natiunii”cu un lirism aproape mesianic, că și cum salvarea Romaniei ar fi depins exclusiv de aplicarea acestor teorii. în paginile lucrarilor lor, statisticile și tabelele demografice despre„amenintarile degenerarii”și„necesitatea unei selectii riguroase”, totul intr o retorica ce oscila intre stiintific și ideologic.

Pe masura ce regimurile politice din Romania se radicalizau, eugenismul a fost absorbit în proiectele de inginerie sociala promovata de regimul carlist și mai tarziu de regimul legionar și antonescian. în timpul dictaturii lui Ion Antonescu, unele dintre aceste idei au fost puse în practica prin politici de segregare și persecutare a unor gruouri etnice și sociale considerate„indizerabile”

Astfel eugenismul romanesc, departe de a fi o simpla curiozitate academica s-a transformat intr un instrument de coercitie impotiva propriilor cetateni considerati„inferiori”, ignorand faptul că acesti oameni au contribuit la dezvoltarea tarii, iar multi dintre parintii lor și au dat viata pentru apararea ei.

Tintele eugenice s-au cristalizat intr un sistem complex de idei, menite să transforme intreaga structura sociala intr o unitate omogena și„purificata”. în viziunea sustinatorilor sai, fiecare individ trebuia să se ridice la un ideal de perfectiune fizica, intelectuala și morala, iar societatea se putea„regenera”prin eliminarea sau marginalizarea elementelor considerate defecte sau degradante.

Aceasta abordare viza eliminarea elementelor considerate că fiind sursa de decadere intelectuala sau morala, în numele progresului national.

O alta tinta majora era omogenizarea etnica și culturala a societatii. Intr o Romanie diversa, cu multiple influente culturale etnice,

eugenismul a fost vazut de unii că un instrument de consolidare a identitatii nationale. Astfel se propunea o„curatare”a elementelor considerate straine sau neconforme cu idealurile nationale, ceea ce aducea în prim plan politici de excludere și segregare. Aceasta tendinta, alimentata de retorica nationalista și complexele de inferioritate fata de Occident, a transformat eugenismul, dintr o teorie aparent stiintifica intr un ideologism periculos, ce a justificat masuri autoritare și în unele cazuri represive.

Intr o tara precum Romania, unde sclavagismul a fost nu doar practicat ci și institutionalizat timp de secole, eugenismul s-a potivit perfect că justificare pentru continuarea discriminarii și prigoanei impotriva romilor.

Ideile de inferioritate despre acest popor nu a fost o noutate, ci aveau radacini adanci în mentalitatea colectiva, hranite de prejudecati vechi și de un lung trecut de exploatare.

Desrobirea romilor nu a fost un act de justitie izvorat din constiinta nationala, ci mai degraba

o concesie fortata de presiunile cancelariilor europene. Proprietarii de robi nu și au eliberat sclavii din convingere, ci din obligatie, în sufletele lor au ramas legati de ideea că superioritatea lor este un drept natural.

Asa cum în SUA fostii proprietari de sclavi au gasit mereu cai subtile sau violente de a i mentine pe afro americani intr o pozitie de inferioritate, la fel și în Romania, chiar și după desrobire, mentalitatea de stapan a supravietuit.

Pentru acesti fosti stapani eugenismul a venit că un balsam pentru orgoliul ranit, oferindu le o noua forma de justificare a supremației lor.

Daca nu mai puteau lega trupurile, incercau să lege sufletele și mintile, construind teorii care să consfinteasca, prin stiinta falsa, ceea ce istoria le refuza.

Astfel fostii robi, acum oameni liberi, au ramas în continuare tinte ale discriminarii, ale marginalizarii mereu priviti că un pericol pentru o societate care se voia„pura”și„civilizata”.

Eugenismul nu a fost doar o ideologie rece ci o arma perfida menita să intareasca lanturile invizibile ale unei sclavii care, desi oficial abolita, și a gasit mereu cai să existe.

Cuprinsi fie de un servilism umilitor fata de Occident, fie de dorinta de a și hrani propriul rasism, intiparit în inimile lor de generatii intregi, o serie de intelectuali romani precum:

Iuliu Moldovan, S. tefan Milcu, Nicolae Facauarusi altii, au pus bazele unor publicatii eugenice în care se intreceau în a scrie articole pline de dispret, etichetand romii cu adjective batjocoritoare, reducandu i la simle stereotipuri în paginile acestor reviste, eugenismul nu era doar o teorie, ci un pretext, o masca sub care se ascundea vechiul dispret social, imbracat acum intr o haina,,stiintifica". Acesti intelectuali nu se multumeau doar să perpetueze prejudecatile vremii ci le ridicau la rang de adevar stiintific, incercand să para aliniati cu tendintele occidentale, să fie perceputi că oameni ai progresului, ai stiintei moderne.

Sub condeiul lor, eugenismul devenea un instrument dublu:pe de o parte, legitima ura și marginalizarea, pe de alta parte, le oferea o aura de savanti luminati, de ganditori care, în ochii celor care Îi citeau pareau că descifreaza„misterele rasei”și ale„puritatii biologice”.

în realitate, insa ceea ce scriau nu era decat o prelungire a vechii mentalitati de stapan, un ecou al epocilor în care unii oameni erau considerati, printr o lege nescrisa, inferiori doar pentru că asa dictau cutumele mostenite.

Aceste publicatii nu au fost doar simple tribune ale ideilor vremii, ci terenul pe care s-a construit o intreaga ideologie a excluderii.

în loc să lupte pentru egalitate, acesti intelectuali și au folosit influenta pentru a justifica inegalitatea, pentru a o face să para fireasca, ba chiar necesara.

Cu un limbaj doct, cu referinte la cercetari straine și și cu o atitudine de superioritate academica, ei au transformat eugenismul intr

un bastion al dispretului și al violentei, pregatind terenul pentru politici care aveau să transforme aceasta ideologie intr o realitate concreta, dureroasa pentru cei vizati.

în perioada intrebelica din Romania, diverse publicatii au promovat idei eugenice și care le au inclus în articole cu continut discriminatoriu la adresa romilor. Printre aceste publicatii se numara:Revista de Igiena Sociala, Eugenia, Buletin Eugenic și Biopolitic.

Aceste publicatii de igiena rasiala includeau articole care sustineau că romii sunt o„rasa inferioara”, „degenerata”și că ar trebuii supusi unor masuri de control social și biologic.

Iata cateva fragmente din aceste publicatii:

„Tiganii sunt o plaga sociala ce trebuie controlata prin masuri severe de igiena rasiala și de munca fortata”, apare în Buletin Eugenic și Biopolitic în 1938. Un alt fragment din Revista de Igiena Sociala de la 1936

„populatia tiganeasca, lipsita de moralitate și de disciplina, reprezinta un element de coruptie în sanul natiunii noastre”. și în Eugenia din 1937 gasim fragmentul:„Enevoie de masuri drastice pentru a limita reproducerea elementelor inferioare din punct de vedere biologic, în special în randul tiganilor nomazi”.

Astfel de publicatii și idei au contribuit la marginalizarea și persecutarea romilor, avand consecinte grave asupra comunitatii.

Nu se poate nega oroarea genocidului nazist, iar atrocitatile comise impotriva romilor și evreilor raman o rana adanca în istoria umanitatii. Totusi privind atent la istoria Romaniei interbelice, devine evident că ideile eugenice și rasiste nu au fost simple importuri naziste, ci existau deja inradacinate în mentalitatea unei parti a elitei intelectuale și politice.

Cu mult inainte că nazismul să isi intinda tentaculele asupra Europei, în Romania se scria despre„puritate nationala”,

despre„igienizarea”societatii de elementele„degenerate”și despre„imbunatatirea rasei”.

Nu erau doar discutii teoretice sterile, ci convingeri care se reflectau în politici și în viata de zi de zi. în reviste precum Buletinul Eugenic și Biopolitic sau Revista de Igiena Sociala, se publicau articole ce sustineau controlul populatiei rome prin sterilizare, segregaresi chiar munca fortata, toate prezentate sub un strat de pseudo-stiinta, menit să ofere acestor idei o falsa legitimitate.

în Parlament, în universitati, în administratie se regaseau voci care vorbeau despre„problema tiganeasca”și despre necesitatea unor„masuri de salubrizare sociala”. Aceasta nu era o simpla retorica, ci o convingere adanc impamantenita, mostenita din secolele de sclavie a romilor și intarita de ideologiile rasiste ale vremii.

Nazismul, cand și a facut simtita prezenta în Romania, nu a adus idei complet noi, ci doar a

radicalizat și sistematizat o viziune care exista deja.

Nu Hitler a insuflat Romaniei rasismul institutionalizat, ci mai degeaba regimul Antonescu, la imbratisat și l a dus la extrem, gasind în nazism nu o doctrina straina, ci o confirmare a unor prejudecati și resentimente deja existente,

Comparandu l pe Ion Antonescu cu Adolf Hitler, am putea fi tentati să vedem în al doilea raul absolut. și totusi, o privire mai atenta reveleaza o ironie intunecata:Antonescu, desi investit cu puteri limitate, s-a dovedit poate chiar mai ticalos. Cu resurse mai putine, dar cu o vointa ferma și o cruzime deliberata, el a trimis spre moarte sigura cateva sute de mii de oameni -nu în lagare de munca, ci în lagare ale disperarii, foametei și bolii, pe drumuri fara intoarcere.

Hitler, monstru al istoriei, a fost intr un fel produsul vremurilor sale:a dus la extrem ideile bolnave pe care elitele europene incepusera deja să le murmure prin saloane și birouri.

El a fost ecoul violent al unor doctrine care clocoteau în umbra -rasism, eugenie, imperialism și care le a amplificat pana la apocalipsa.

Dar Antonescu? El nu a avut nevoie de consensul elitei internationale. El a actionat cu o convingere aproape mesianica, dar fara sprijinul vreunei ideologii globale. A ucis nu din obligatie, ci din alegere. A fost o cruzime romaneasca, neindatorata nimanui, dar imbracata în uniforma de stat.

Astfel ticalosia nu se masoara doar în cifre sau amploarea crimei, ci și în libertatea cu care a fost comisa. și din acest punct de vedere, poate istoria va privi spre Antonescu nu doar cu groaza, ci și cu o intrbare:cat de adanc poate cobori un om atunci cand nu are pe cine să dea vina?

Se stie că în primele decenii ale secolului XX, în marile orase ale lumii civilizate, se tineau congrese somptuoase, unde oamenide stiinta, politicieni și filizofi dezbateau„viitorul rasei umane”.

Primele congrese internationale de eugenie au avut loc la:Londra în 1912, New York 1921si 1932, unde eugenia, aceasta teorie pseudostiintifica, sustinea„imbunatatirea”populatiei umane prin selectie genetica.

Acestia rostogoleau fraze bine ticluite, toate avand un singur scop:să stabileasca cine merita să traiasca și cine trebuie marginalizat, segregat sau chiar eliminat pentru„binele speciei”.

Romania nu a fost o simpla spectatoare la acest spectacol grotesc al stiintei denaturate.

Reprezentantii romani au participat la aceste congrese eugenice internationale, absorbind cu un amestec de fascinatie și convingere teoriile despre„igienizarea rasei”.

Nu doar că au ascultat, dar au și consimtit, și au dat acordul asupra faptului că anumite grupuri etnice, precum romii și evreii, sunt„fiinte inferioare genetic”. în mintea lor, aceasta concluzie nu era o oarecare morala, ci

un adevar,,stiintific", o formula rece şi precisa, menita să asigure prosperitatea unei natiuni,,pure". Ce a urmat? O preluare progresiva a acestor idei, o adaptare la contextul local, pana cand mai tarziu, în tumultul regimurilor totalitare, aceste concepte au devenit politicile oficiale ale statului.

Ceea ce fusese candva doar o discutie academica s-a transformat în deportari, sterilizari fortate, executii sumare. Regimul nazist nu a facut decat să impinga pana la ultima consecinta o ideologie care deja prinsese radacini în multe colturi ale Europri, inclusiv în Romania.

Astfel Holocaustul și crimele impotriva romilor nu au aparut dintr un vid istoric.

Ele au fost construite treptat, pe fundatia unei pseudo -stiinte acceptata de elite, a unor idei care, desi teribile, au fost discutate, sustinute și adoptate de oamenii respectati ai vremii.

după cel de Al Doilea Razboi Mondial, Romania era devastata de distrugerile

razboiului, de pierderile umane și de consecintele politicilor rasiale care au dus la Holocaust. Cu toate acestea, statul roman nu a condamnat oficial eugenia, desi ideologia eugenica fusese folosita pentru a justifica discriminarea și persecutiile unor grupuri etnice, inclusiv evrei și romi.

în perioada comunista, regimul a respins oficial rasismul și teoriile biologice despre superioritatea rasiala, dar eugenia nu a fost complet abandonata.

Regimul comunist din Romania a condamnat oficial rasismul și teoriile despre superioritatea rasiala, dar nu dintr o convingere morala profunda, ci pentru că acestea contraveneau doctrinei marxist-leniniste, care proclama egalitatea tuturor oamenilor, indiferent de origine. în realitate, regimul a mentinut și aplicat politici cu puternice influente eugenice, doar că le a ascuns sub alte pretexte precum:dezvoltarea sociala, progres economic sau sanatate publica.

Printre cei mai afectati de aceste politici, au fost din nou romii, un grup marginalizat de a lungul istoriei. în documentele oficiale, acestia nu erau recunoscuti că o minoritate distincta, ci erau numiti„populatie conlocuitoare", un termen rece, birocratic, care Îi reducea la o simpla categorie statistica. Prin aceasta strategie, statul evita să le acorde drepturi specifice, iar politicile sociale Îi tratau că pe un element„problematic", ce trebuia să fie modelat sau chiar eliminat prin diverse masuri.

Eugenia nu mai era formulata deschis, asa cum fusese în perioada intrbelica, dar și a gasit noi forme de manifestare.

O practica frecventa era sterilizarea fortata a femeilor rome, masura justificata prin„igiena sociala"și controlul populatiei. Multe dintre aceste intervențiiaveau loc fără consimțământul real al pacientelor, sub pretextul unor probleme medicale sau al unor intervenției„de rutină".

De asemenea, regimul comunism a impus poliției, intervenții dure de control al

reproducerii. Decretul 770 din 1966, interzicea avorturile pentru majoritatea femeilor, într-un efort brutal de crestere a populației majoritare.

Pe de altă parte, grupurile considerate„inadaptabile”sau„nesigure”din punct de vedere social, cum erau romii sau persoanele cu dizabilități, erau împiedicate să aibă copii, prin sterilizare sau prin separarea forțată a familiilor. Regimul comunist nu a condamnat eugenia niciodată, dar a adaptat-o la propria ideologie și a continuat să o aplice în tăcere, sub masca progresului social.

în loc să elimine discriminarea, a rafinat-o, ascunzând-o sub un strat de propagandă care poclama egalitatea universală, iar cei mai vulnerabili, au fost întotdeauna cei fără voce, grupurile marginalizate, asupra cărora statul să intervină fără teamă de consecințe. În perioada comunistă, politicile de asimilare forțată a romilor au fost parte dintr-un proces amplu de inginerie socială menit să șteargă diferențele culturale și să uniformizeze identitățile etnice sub o singură matricie națională.

Romii, al căror istorie era profund legată de meserii tradiționale precum cea de: fierar, căldărar sau lăutar, s-au trezit peste noapte deposedeți nu doar de mijloacele de trai, ci și de însuși esența identităților.

Odată ce regimul le-a interzis meseriile, înloc să li se ofere alternative viabile, mulți au fost împinși spre periferia orașelor, în cartiere mărginașe lipsite de infrastructură și de șanse egale la educație, sănătate sau locuri de muncă. Alții, că parte al programului de sistematizare a satelor, au fost deportați în Cămpia Bărăganului și siliți să practrice agricultura, deși nu aveau o tradiție în acest domeniu. Era o tentativă de ai„fixa"într-un loc de-ai transforma forțat în țărani, în ciuda modului lor de viață dorit.

În școli copiii romi erau descurajați sau chiar pedepsiți dacă își foloseau limba maternă. O nouă generație era modelată astfel, ruptă de rădăcini, învățată să privească cu teamă trecutul și să adopte o identitate„adecvată", conformă cu idealurile naționale impuse de

regim. Mândria de a fi rom nu mai era doar un stigmat ci devenea un risc real precum: pierderea unui loc de muncă, a unei șanse la o viață mai bună. Așa s-a născut o tăcere grea, o negare a originii care nu venea din rușine ci dintr-un instinct de supraviețuire.

Pentru cei care reușeau să se integreze în peisajul românesc, obțiunea salvatoare a fost adesea negarea identității. Numele au fost schimbate, limba maternă s-a pierdut treptat, iar tradițiile s-au estompat. Dar în spatele acestor renunțări forțate se ascundea o dramă tăcută, pierderea unei moșteniri culturale care supraviețuise secolelor de persecuție și sclavie.

Astăzi, urmele acestor politici dure sunt încă vizibile.

Comunitățile rome poartă povara marginalizării, a prejudecăților și a unei istorii care le-a fost impusă, nu aleasă. Și deși identuitatea lor renaște treptat prin inițiative culturale și prin reafirmarea tradițiilor, cicatricile lăsate de acele decenii, de asimilare forțată sunt adânci și încă nevindecate.

Tot ce însemna minorități, regimul comunist a încercat să asimileze. Vizați au fost și evreii, dar marea majoritate au reușit să emigreze. Pentru evreii care visau să părăsească țara, drumul spre libertate era pavat cu aur, la propriu. Familiile lor din străinătate plăteau sume uriașe pentru a li se asigura plecarea, transformțndu-i într-o monedă de schimb între stat și ăuterile occidentale. Unii isi vindeau tot ce aveau pentru a strange banii necesari, altii asteptau ani intregi, blocati intre un trcut ostil și un viitor nesigur. Statul negocia destine că la piata, punand pret pe capetele celor care doreau o viata fara frica.

Nici maghiarii nu au fost crutati. Erau etichetati cu dispret, numiti„bozgori", un cuvant rostit cu venin, menit să le aminteasca mereu că nu sunt doriti. în Ardeal, familiile maghiare se trezeau peste noapte fara casele lor, nationalizate și date altora, în timp ce comunitatile lor erau dispersate, în incercarea de a le dilua identitatea. Unele biserici și scoli au fost inchise sau transformate, iar orice

afirmare a apartenentei etnice devenea un act de sfidare.

Frica era aceeasi pentru toti:romi, evrei, maghiari, germani. O frica care nu era doar a prezentului, ci a generatiilor viitoare.

să ti ascunzi identitatea devenise o forma de protectie. Dar în spatele acestor taceri, în spatele acestor renuntari fortate, ramaneau goluri:case goale, biserici goale, limbi pe care nimeni nu le mai vorbea cu glas tare.

în tacerea grea care s-a asternut peste Romania comunista, sasii au fost impinsi la marginea unei istorii pe care nu o alesesera ei. Desi radacinile lor se intindeau pe site de ani, din vremea în care fusesera chemati să ridice cetati și sate în Ardeal, în ochii regimukui nu mai erau decat niste straini. Nu conta că pamantul pe care calcau fusese muncit de generatii, că bisericile lor fortificate vegheasera peste sate timp de secole, sangele lor vorbea mai tare decat trecutul. Faptul că Germania fusese dusmanul de razboi al Romaniei devenise o vina colectiva, aruncata asupra sasilor fara

drept de apel. Erau priviti cu dispret, iar razbunarea regimului a venit rapid. Casele le au fost confiscate, lasandu i fara mostenirea materiala a inaintasilor lor, iar cei care visau la o viata în libertate au fost vanduti la bucata.

Asa cum se intampla și cu evreii, plecarea din tara nu era un drept, ci o marfa. Rudele lor din Germania trimiteau bani grei statului roman pentru a i rascumpara, fiecare avand un pret stabilit în functie de:varsta, educatie și sanatate. Un tanar în putere, capabil să munceasca, valora mai mult decat un batran, iar functionarii comunisti isi faceau calculele rece, că niste negustori de suflete.

Pe masura ce anii treceau, satele sasesti se goleau. Portile sculptate ramaneau inchise, ferestrele caselor odinioara plne de viata priveau goale ulitele pustii. Bisericile fortificate inca mai stateau în picioare, dar vocile care odinioara le umpleau s-au risipit în tacerea istoriei.

Romania comunista voia o natiune unifoma, dar în loc de unitate, a lasat în urma un mozaic

sfaramat, goluri pe care nici timpul nu le mai poate umple, amintirea unor oameni care nu mai sunt dar a caror absenta apasa că o umbra peste satele pustii ale Ardealului.

Eugenia comunista nu as a limitat doar la persecutia minoritatilor, ci a fost o masinarie implacabila ce a strivit intregul corp social în numele unei ideologii ce visa la faurirea„omului nou". Acest ideal, transformat intr un cosmar colectiv, s-a tradus în politici și legi care au modelat existenta fiecarui cetatean, dictandu i nasterea, cresterea, educatia și chiar moartea.

Sub masca progresului, statul a devenit un demiurg necrutaor, hotarand cine merita să traiasca și cine trebuie să fie corectat, supravegheat sau eliminat din peisajul social. Saracia, boala, dizabilitatea, gandirea independenta, toate acestea erau etichetate că fiind impuritati ce trebuiau eradicate în numele unei societati perfecte.

Politicile demografice aberante, interdictiile și sterilizarile fortate, lagarele de munca și

reeducare violenta nu au fost doar metode de control, ci expresii ale unei eugenii deghizate în ideal comunist. Omulnu trebuia doar să fie sanatos și productiv, ci și obedient, modelat după dogma partidului.

Orice abatere era pedepsita aspru, fie că era vorba despre originea etnica, de dizidenta politica sau de incapacitatea de a se incadra în standardele impuse. Femeile au fost transformate în masini de reproducere, iar copiii, în mici soldati ai viitorului. Vieti intrgi au fost siluite de aceasta inginerie sociala nemiloasa, iar rezultatul nu a fost nicidecum o societate mai buna, ci o lume sufocata de frica și suferinta. Astfel lupta pentru crearea„omului nou”nu a fost altceva decat o prigoana continua imporiva individului, un experiment brutal în care statul și a asumat rolul de zeu și calau deopotriva.

în bezna grea a regimului comunist, unde frica devenise lege nescrisa, au existat oameni care, în ciuda ororilor nu și au plecat capul. Aveau în vene instictul libertatii, acel foc nestins care le

dadea curajul să sfideze sistemul, chiar și cu pretul vietii.

Unii au incercat să lupte cu arma cuvantului, rostind adevaruri interzise în cercuri restranse, sperand că soaptele lor nu vor fi purtate de vant pana la urechile Securitatii. Dar zidurile aveau urechi, iar tradarea pandea în spatele fiecarui zambet prietenos. O vorba rostita în locul nepotrivit, un gand exprimat în fata cui nu trebuia și caderea era inevitabila. Urmau arestarile, interogatoriile în care intunericul devenea material, torturile menite să zdrobeasca trupul și sufletul și în cele din urma, inchisoarea, un iad rece unde libertatea era doar o amintire palida.

Altii, cu inima ingreunata de disperare, au ales să fuga.

Intunericul noptii devenea aliatul lor, iar tacerea, singura arma. Se strecurau prin campuri, prin paduri sau prin satele adormite, cu speranta că pasii lor nu vor fi auziti de cei ce pazeau granitele. Unii au ajuns la malul Dunarii, acea frontiera lichida intre suferinta și

visul libertatii. Au intat în apele intunecate, stiind că fie vor inota spre viata, fie vor deveni umbre în adancuri. Multi au fost ingititi de fluviu, trupurile lor plutind pe ape, martori tacuti ai unei lupte inegale. Altii au fost prinsi de soldatii granicerilor și au sfarsit sub ploaia de gloante, cazand cu fata spre apus, atat de aproape, dar totusi atat de departe de libertate.

Putini au reusit să scape. Cei ce au ajuns dincolo de cortina de fier au dus cu ei nu doar trupurile lor obosite, ci și povara celor ramasi în urma, a celor pierduti. Dar chiar și din exil, umbra regimului Îi urmarea, prin agenti infiltrati și scrisori pline de amenintari.

în spatele ficarei incercari de evadare se ascundea o tragedie, dar și o victorie, pentru că simplul act de a sfida opresiunea, de a refuza să fii o piesa în mecanismul totalitar, era în sine o forma de libertate.

Siguranta regimului comunist din Romania parea de neclintit, iar dictatura lui Ceausescu se construise pe o retea de teroare, propaganda și lipsuri materiale.

Totusi, în decembrie 1989, vantul schimbarii care maturase deja alte state din Europa de Est și a facut simtita prezenta și aici. Revolutia romana nu a fost una pasnica, ci una sangeroasa, iar pretul libertatii s-a platit cu sange.

Intr o tara în care frica devenise a doua natura a oamenilor, unde Securitatea controla și cea mai firava soapta, rabufnirea populatiei nu putea fi decat dramatica. Insa ceea ce a urmat după fuga lui Ceausescu a fost și mai tulbure. Desi dictatura fusese rasturnata, mostenirea ei era departe de a fi ingropata. Confuzia, manipularea și interesele ascunse au transformat ultimele zile ale anului 1989 intr un haos tragic, în care focurile de arma rasunau chiar și după caderea dictatorului.

în locul comunismului fatis s-a intalat o forma hibrida de putere, în care fosti activisti, securisti și nomenclaturisti s-au repliat rapid, acaparand institutiile și resursele statului. Ei au schimbat discursul, au imbracat alte haine, dar în esenta și au pastrat privilegiile.

Poporului i s-a oferit iluzia unei democratii nou-nascute, insa realitatea era că vechile stucturi gasisera o noua forma de a se perpetua

Libertatea promisa a venit cu sacrificii uriase, dar și cu amagiri. în locul unui viitor construit pe idealurile pentru care s-au jerfit atatia oameni, Romania s-a trezit prinsa intr un lung proces de tranzitie, marcat de coruptie, inegalitate și o justitie deseori ingenuncheata de influentele celor care odinioara slujeau regimul comunist.

Democratia a venit în Romania că un miraj al libertatii, promitand o viata occidentala, plina de optiuni și bunastare. Oamenii care decenii la rand fusesera privati de produse de baza și obisnuti să stea la cozi interminabile pentu o paine sau un litru de lapte, au fost coplesiti de abundenta rafturilor din supermarketurile nou aparute. Coca-Cola, McDonald s, brandurile straine care inainte pareau niste simboluri inaccesibile ale unei lumi de dincolo de cortina de fier, au devenit realitate.

Insa în timp ce unii gustu pentru prima data fast -food -ul capitalismului, altii descopereau pe pielea lor că librtatea economica nu inseamna prosperitate pentru toti. în locul unei societati egalitare, Romania a inceput să se imparta în doua lumi paralele cea a celor care reussisera să profite de noile oprtunitati și cea a celor care ramaneau captivi intr o saracie din ce în ce mai crunta. Daca în comunism toti erau obligati să fie (cel putin teoretic) egali în lipsuri, capitalismul adusese o competitie nemiloasa în care cei vulnerabili erau lasati în urma.

Explicatia oficiala era simpla:„cine nu se adapteaza pierde”.

că și în trecut cei de la putere gaseau justificari pentru inechitati prin concepte inspirate din darwinismul social, o ideologie care sustinea că doar cei mai puternici și adaptati supravietuiesc, în timp ce restul sunt condamnati la marginalizare.

Intr o tara în care fabricile se inchideau, iar milioane de oameni isi pierdeau locurile de

munca peste noapte, vina era aruncata pe cei saraci:nu munceau destul, nu erau destul de„competitivi”, nu stiau să se descurce în economia de piata.

Asa s-a ajuns că în Romania să circule, cu un umor amar, celebra gluma:„Cine are bani, mananca. Cine nu, nu i este foame”. O ironie tragica, ce rezuma perfect cinismul unei societati în care succesul este doar pentru cei care reusesc să prinda trnul privatizarilor frauduloase, iar restul sunt lasati să se descurce cum pot.

Timpul a trecut peste romania că o apa tulbure, lasand în urma maluri sfaramate și destine frante.

Se spune că libertatea a venit odata cu decembrie 89, dar în realitate, a fost doar un alt vesmant aruncat peste aceleasi structuri vechi, peste aceleasi maini insetate de putere.

Comunismul a cazut dar nu a murit. și a schimbat chipul, și a vopsit cuvintele în nuante

de democratie și s-a strecurat mai departe, tacut, în oasele tarii.

Romanii au primit Coca-Cola și McDonalds, rafturi pline în supermarketuri și reclame colorate care promiteau un viitor luminos. Dar sub stralucirea neonelor, saracia și neputinta au continuat să creasca, că o rana deschisa care refuza să se inchida.

Pentru unii capitalismul a fost un ospat, pentu altii, o stiinta. Prapastia dintre bogati și saraci s-a adancit cu fiecare an, iar cei de sus priveau de la inaltime, spunnd cu zambete reci că„cine nu reuseste, nu s-a adaptat”.

în aceasta Romanie, justitia nu este o balanta, ci o papusa trasa de sfori invizibile.

Deciziile tribunalelor intenationale sfarama hotararile luate în tara, dar nimeni nu pare să se rusineze. Coruptia isi intinde radacinile în fiecare colt al adminisratiei, iar nepotismul domeste nestingherit. Un tata isi lasa mostenire nu doar casa și averea, ci și functia publica,

caci Romania este o tara unde sangele dicteaza mai mult decat meritul.

în sate parasite, batranii cu ochii în lacrimi isi cresc nepotii în locul parintilor plecati. langa sobele reci, copiii plang în soapta, chemand nume care rasuna doar prin telefoane și scrisori prafuite. Milioane de romani au luat drumul strainatatii, cautand painea amara a exilului, dar putini au mai gasit drumul inapoi.

și acolo în umbra civilizatiei occidentale, se ascunde o alta rana a Romaniei.

Bordelurile Europei sunt pline de tinere cu ochii goi și sufletele zdrobite. Uele au fost vandute, altele pacalite, dar toate poarta pe truourile lor semnul unei tari care le a abandonat, iar autoritatile tac, politicienii tac, presa vorbeste doar cand trbuie să gaseasca vinovati fasi.

Toate acestea nu sunt intamplatoare. Sunt rezultatul unui cancer vechi, hranit de secole de darwinism social și idei eugenice ingropate adanc în mentalitatea celor care conduc. în

trecut, cei neputinciosi erau lasati să piara, în prezent sunt condamnati la uitare. Romania nu a devenit o tara mai dreapta, ea a devenit doar o versiune modernizata a nedreptatii.

Aceasta fiind realitatea cruda traim cu speranta că alte generatii vor venisi vor scapa Romania de proprii sai demoni.

Eugenia a lasat o umbra intunecata în istorie și de la o teorie ideologica s-a ajuns la genocid.

De a lungul istoriei, multe imperii și regimuri au folosit darwinismul social și eugenia că justificare pentru opresiune, pentru selectie artificiala, pentru a decide cine trebuie să dispara. Dar din toate crimele savarsite în numele acestor teorii, niciuna nu a fost atat de metodica, atat de rece, atat de monstruoasa, precum cea orchestrata de regimul nazist.

Germania anilor 30 era un teren fertil pentru ideologiile extreme. după umilinta Primului Razboi Mondial și colapsul economic care a urmat, poporul german cauta o salvare,

un tap ispsitor, un motiv pentu care suferintele lor trebuiau rzbunate.

în acest haos Adolf Hitler şi Partidul Nazist au adus o promisiune:o Germanie purificata, putrnica, condusa de o„rasa superioara”.

Iar pentru aceasta utopie bolnava, eugenia nu era doar o teorie, devenise o unealta de moarte.

Adolf Hitler și a cladit ascensiunea politica pe un fundament ideologic bine conturat, pe care l a expus cu claritate în cartea să Mein Kampf.

Scrisa în perioada detentiei sale, lucrarea nu era doar un manifest politic, ci și o pledoarie pentru supremația rasei ariene, un amalgam de teorii eugenice și nationaliste menite să insufle poporului german un sentiment de superioritate istorica și culturala.

în paginile sale, Hitler isi argumenta convingerile printr o selectie atenta a marilor figuri culturale germane, compozitori precum Wagner, filosofi că Nietzche și scriitori emblematici, prezentandule drept dovezi

inccontestabile ale maretiei spiritului german. Aceasta viziune, care se sprijinea pe o perceptie distorsionata a istoriei și pe o interpretare pseudo-stiintifica a evolutiei rasiale, gasea un ecou profund în randul populatiei germane, mai ales intr o perioada în care umilinta postbelica și criza economica Îi impingeau pe multi să caute un tap ispasitor și un ideal de salvare.

Condamnarea să la inchisoare fusese una blanda, aproape simbolica, semn că, chiar în randurile justitiei, ideile sale incepeau să isi faca loc. Fatul că Mein Kampf a fost scrisa în detentie, dar nu i a adus un stigmat social, ci dimpotriva, o platforma de propaganda, demonstreaza că terenul era deja fertil pentru ceea ce avea să urmeze.

Cartea a devenit mai mult decat un simplu volum de idei politice, s-a transformat intr un crez colectiv, intr o oglindire a aspiratiilor și frustrarilor unui popor care se simtea nedreptatit de istorie. de la momentul publicarii sale și pana la preluarea puterii de catre Hitler,

distanta a fost scurta. pasii pe care i a urmat nu au fost decat o continuare fireasca a ideilor sadite în paginile acestui manifest. Mein Kampf a fost un catalizator al unei ideologii care avea să arunce lumea în haos, un prim semnal de alarma care, din pacate, nu a fost observat din timp.

Odata ajuns la putere, Hitler nu a mai avut nevoie de perdele ideologice sau subtilitati diplomatice. Discursul sau rasist, insinuant initial în paginile Mein Kampf, s-a transformat intr o retorica oficiala, o arma de propaganda care instiga direct la ura și violenta.

în ochii sai și ai adeptilor sai, evreii nu erau o minoritate etnica, ci dusmanii de moarte ai poporului german, cei care în viziunea nazista„sugeau seva natiunii", slabindu i maretia și impiedicandu i destinul glorios.

Aceste cuvinte incendiare au aprins sufletele și mintile unui popor frustrat, zdrobit de consecintele economice ale Primului Razboi Mondial și infometat de o cauza care să i justifice suferinta. Strazile oraselor germane au

devenit rapid scene ale urii dezlantuite. Multimi furibunde, hranite de resetimente și de propaganda nazista, au pravalit asupra magazinelor evreiesti furia lor necontrolata. Vitrinele s-au spart sub loviturile pietrelor, marfurile au fost aruncate în strada, iar focul, simbol al purificarii în viziunea fanaticilor, a inghitit intr o stralucire sinistra afacerile, casele și sperantele unor oameni nevinovati.

Pe bulevardele din Berlin, Munchen, din Hamburg, ecoul scandarilor rasunatoare,,moarte evreilor", taia aerul că un strigat venit dintr o alta epoca, una în care dreptatea și umanitatea nu mai aveau loc. Oamenii, altă dată vecini, prieteni sau simpli cunoscuți, se transformaseră peste noapte în torționari mânați de o ură pe care nici nu o intelegeau pe deplin, dar care le fusese sadita în suflete cu meticulozitate.

în acele zile, Germania nu mai era doar o tara care isi cauta un viitor, ci un teren pe care se nastea un cosmar. Focurila aprinse în acele nopti nu erau doar flacarile magazinelor arse,

ci scanteia unei tregedii care avea să cuprinda intreaga lume.

Pentru a-și consolida regimul și a raspandi ideologia nazista, Hitler l-a numit pe Joshep Gabbels ministru al Propagandei și Iluminarii Publice, oferindu-i misiunea de a transforma minciuna în adevar absolut, iar frica intr-o arma politica. Cu un talent diabolic pentru manipulare, Gobbels a inteles că victoria nu se obtine doar pe campul de lupta, ci și în mintile oamenilor. Astfel, a transformat propaganda intr-o forta devastatoare, capabila să modeleze realitatea după vointa lui Hitler.

în discursurile sale incendiare, Goebbels a facut din ura impotriva evreilor, comunistilor și romilor un laitmotiv al epocii. Folosindu-se de radio, ziare, afise, firme, a inoculat ideea că Germania este o natiune tradata, suglumata de„dusmani interni" care trebuie eliminati pentru că poporul arian să-și recastige maretia. Cuvintele sale rasunau că un ecou al trecutului glorios și al viitorului promis: o lume purificata, un destin care nu putea fi

impiedicat. Febra ideologica s-a raspandit în randul germanilor. Sub hipnoza unei propagande perfect orchestrate, milioane de oameni au inceput să nu mai judece, acceptand orbeste ura drept adevar suprem. Strazile au devenit scene ale persecutiei: evreii erau alungati din propriile afaceri, casele erau marcate cu steau galbena iar vecinii de alta data se transformau în delatori sau calai. Cartile considerate„periculoase"ardeau în pietele publice, iar cinematografele deveneau un instrument de indoctrinare, prezentand un viitor în care doar rasa ariana avea dreptul să existe.

Sub conducerea lui Goebbels, propaganda nazista a devenit un suflu otravit care a patruns în fiecare colt al vietii germane, de la scoli și biserici pana în familii.

Nu mai exista adevar, ci doar ceea ce regimul dicta. în loc de gandire critica, se nascuse obedienta. în loc de compasiune se instalase cruzimea. în loc de o natiune libera, Germania devenise un imens teatru al minciunii, unde

fiecare cetatean era, fara să stie, un actor în piesa sinistra a nazismului.

după ce a hipnotizat poporul german cu ura și teorii eugenice despre superioritatea rasei ariene, Adolf Hitler și-a îndreptat privirea dincolo de granitele Germaniei. Nu-i mai era suficient să controloze mintile și sufletele propriului popor, voia mai mult. Voia un imperiu, un Reich care să dainuie o mie de ani, o Germanie care să dainuie Europa și să-și intinda umbra asupra lumii intregi.

Cu o aroganta sfidatoare, Hitler a aclcat în picioare tratatele internationale, reducand la tacere orice voce care incerca să-i aminteasca de limitele impuse după Primul Razboi Mondial. Tratatul de la Versailles, simbolul umilintei germane, nu mai avea valoare pentru el. Cu fiecare discurs rostit în fata maselor infierbantate, Funherul anunta direct sau indirect, că ordinea lumii se va rescrie după vointa să.

Prima victima a acestui joc al puterii a fost Austria, tara care în ochii lui Hitler, nu trebuia

să fie un stat independent, ci o parte inseparabila a marii Germanii. în martie 1938, fara că un singur glont să fie tras, Wermacht-ul a intrat în Viena sub urarele unei multimi seduse de promisiunile naziste. Anschluss-ul (unirea Germaniei cu Austria), nu a fost o simpla anexare, ci un prim pas spre dominatia totala a Europei. Lumea privea cu neliniste, dar marile puteri nu au reactionat.

în acel moment, Hitler a inteles că putea merge mai departe.

Privirea să s-a indreptat apoi spre Cehoslovacia, o tara tanara dar puternica, cu o industrie dezvoltata și o pozitie strategica cruciala. Sub pretextul că etnici germani din regiunea Sudeta erau pesecutați, Hitler a inceput o campanie agresiva de revendicari teritoriale. în septembrie 1938, la Munchen, liderii marilor puteri occidentale, Marea Britanie și Franța, au ales să-i cedeze aceasta regiune, incercand să evite razboiul printr-o politica de conciliere.

în ochii lumii, Hitler parea un lider de neoprit. Insa adevarul era altul: nu se multumea doar cu Sudeta. În martie 1939, fara nicio declaratie de razboi, trupele germane au invadat Praga transformand Cehoslovacia intr-un protectorat nazist. Cu fiecare tara pe care o subjuga, Hitler isi croia drumul spre un conflict mondial inevitabil. Avea deja poporul în totalitate de partea să, iar restul lumii parea paralizata de frica și indecizie.

Nu mai era vorba doar de ambitie politica sau expansiune teritoriala, era inceputul unei furtuni care avea să inghita intregul continent.

Hitler vazand că marile puteri ezita să-l confrunte direct, a devenit tot mai indraznet în politica să expansionista. Această percepție l-a impins să faca urmatorul pas decisiv, invadarea Poloniei la 1 septembrie 1939.

în mintea să bolnava, Hitler isi imaginea un imperie vast, un spatiu vital, destinat exclusiv, rasei ariene, pe care o considera superioara. Acest vis monstruos presupunea subjugarea și exterminarea popoarelor considerate inferioare.

Invadarea poloniei a fost scanteia care a aprins Al Doilea Razboi Mondial. Desi Hitler spera că Marea Britanie și Franta vor ramane pasive, acestea au declarat razboi Germaniei la 3 septembrie 1939. Totusi, increderea lui nu a fost zdruncinata.

Bazandu-se pe o armata bine pregatita și pe o strategie fulgeratoare, el a continuat să-și extindaimperiul.

Ceea ce a urmat a fost unul dintre celemai intunecate capitole din istoria omenirii, în care milioane de oameni au fost victime ale ambitiei sale nesabuite care au avut la baza acele nenorocite de teorii eugenice.

Imediat ce a ajuns la putere, Hitler, în 1933, a inceput să-și puna în aplicare teoriile radicale despre„purificarea rasei". Considerand că Germania trebuie să fie locuita doar de ceea ce el numea„rasa pura ariana", a inceput rapid să impuna politici care vizau eliminarea celor care Îi considera„indezirabile"sau„inferiori". Prima masura s-a indreptat impotriva evreilor,

acestia au fost exclusi din viata sociala și economica. Strazile Germaniei s-au umplut de afise și pancarte cu mesaje de ura, incurajand populatia să-i priveasca pe evrei că pe niste dusmani ai natiunii. Dar Hitler nu s-a oprit aici. Obsesia să pentru o societate„curata”a dus la adoptarea primei legi privind sterilizrea fortata în 1933.

Sub pretextul protejarii„sanatatii ntiunii”, aceasta lege viza persoanele considerate a avea boli ereditare, dizabilitati fizice sau mentale, dar și pe cei etichetati drept„degenerați”. Mii de oameni au fost obligati să suporte interventii medicale barbare, fara consimtatamant, fiind lipsiti pentru totdeauna de posibilitatea de a avea copii.

Aceasta a fost doar inceputul unui plan mult mai vast. în anii urmatori, regimul nazist a extins aceste masuri la scara larga, introducand legile de la Nurnberg din 1935, care interziceau casatoriile și relatiile dintre evrei și germani.

Imediat după anexarea Austriei, Hitler şi-a extins rapid politicile de„purificare rasiala”pe teritoriul noului Reich. . Austria, patria să natala, devenea acum un teren fertil pentru aplicarea ideologieinaziste, iar nazistii nu au pierdut vremea în impunerea aceleasi politici de discriminare şi teroare care deja transformasera Germania intr un stat al fricii.

Prima și cea mai brutala masura a fost indreptata, că și în Germania, impotriva evreilor. în doar cateva saptamani, legile naziste anti -evreiesti au fost aplicate și în Austria.

Afacerile evreiesti au fost confiscate, proprietarii deposedati de tot ce aveau, iar sinagogile și cartierele evreiesti au devenit tinte ale atacurilor organizate.

Mii de evrei austrieci au fost umiliti public, fortati să curete strazile în fata privirilor batjocoritoare ale celor care nu demult, le fusesera vecini sau prieteni.

Dar politica nazista nu s-a limitat doar la evrei. Hitler a adus în Austria și programul sau de sterilizare fortata, destinat celor pe care regimul Îi considera„nedemni”de a trai, persoane cu dizabilitati, boli psihice, ori chiar oameni cu stiluri de viata considerate deviante. Nu a durat mult pana cand, în Austria s-au deschis centre speciale unde se desfasurau astfel de atrocitati. Cel mai sinistru dintre aceste locuri a fost castelul Hartheim, transformat intr un centru de eutanasiere. Acolo mii de oameni, inclusiv copii cu dizabilitati, au fost ucisi în camere de gazre experimentale, precursoare ale celor care aveau să fie folosite la scara larga în lagarele de exterminare. Castelul, odinioara o cladire impunatoare și plina de istorie, devenise acum un simbol al cruzimii naziste, un loc unde viata nu avea valoare, unde oameni nevinovati erau sacrificati în numele unei ideologii malefice.

Austria o tara cu o cultura bogata și un trecut glorios, a fost rapid inghitita de masinaria nazista, devenind o alta piesa din puzzle-ul itunecat a Germaniei lui Hitler. Populatia a fost

impartita intre cei crea se temeau să riposteze și cei care incercau cu disperare să fuga.

Anii care au urmat au transformat Austria intr-un alt terende execuție pentru planurile dictatorului. Ceea ce incepuse cu confiscari și discriminare, s-a transformat rapid intr-un cosmar al mortii organizate, în care suferinta devenea o norma și crimele erau justificate printr-o ideologie bolnava.

Pe masura ce Hitler anexa țara după țara, nu doar că-și extindea dominatia teritoriala, dar isi impunea cu o brutalitate nemaipomenita și politica de„igienizare a rasei". Fiecare teritoriu cucerit devenea un nou camp de aplicare a ideologiei naziste, unde cei considerati„indezirabili"erau vanati, deportati și în cele din urma exterminati.

La inceput, victimile acestei politici; evrei, romi, prizonieri politici, oameni de alte nationalitati sau confesiuni religioase, erau inchise în spitale sau centre speciale, unde li se aplicau sterilizari fortate, torturi și executii sumare. Insa, pe masura ce numarul

prizonierilor creștea, spitalele nu mai erau suficiente pentru planurile monstruase ale regimului nazist. Astfel, Hitler și colaboratorii sai au inceput să construiasca lagare, initial lagare de munca, apoi adevarate fabrici ale mortii.

Printre cele mai cumpli te locuri în care s-au desfasurat cele mai abdominabile atrocitati din istoria omenirii se numara Auschwitz Birkenau.

Aflat pe teritoriul Poloniei ocupate, complexul Auschwitz Birkenau, a devenit epicentrul Holocaustului, un loc în care umanitatea a fost redusa la cenusa și suferinta. A atins proportii inemaginabile. Prizonierii aungeau acolo inghesuiti în vagoane de marfa, fara apa, fara hrana, fara aer. Odata coborati pe peronul mortii, ofiterii nazisti Îi separau: cei abti de munca, erau trimisi în baracile de munca unde supravietuirea era doar o lupta zadarnica impotriva foametei, frigului și bătăilor, iar cei slabi, batranii, femeile insarcinate, copiii, erau dusi direct spre camerele de gazare, sub

pretextul unei bai. Acolo, în doar cateva minute, viata le era curmata de gazul Zycklon B, iar trupurile le erau aruncate în crematorii sau în gropi comune.

Pe o strada banala din Berlin, ascunsă printre cladiri impunatoare, se afla o clinica medicala aparent obisnuita. Adresa ei, Tiergartenstrasse 4, nu trada nimic din ororile ce aveau loc dincolo de portile sale. Numele de cod era sec: Aktion T4. Dar ce se petrecea acolo era departe de a fi o actiune administrativa.

în saloanele reci, sub lumina slaba a lampilor, se auzeau plansete stinghere de copii. Unii nu intelegeau, altii isi priveau cu ochi mari parintii, cerand un raspuns la tacerea grea ce plutea în aer. O mana de medici, imbracati în halate impecabile purtau pe chipuri expresii inexpresive, de parca umanitatea li se evaporase. Sarcina lor era clara: eliminarea celor considerati„nevrednici de viata". O fraza rece, tehnica, menita să ascunda adevarul crud al crimei. Injectiile se administrau rapid. O mana ferma tinea micutul

de brat, un ac strapungea pielea firava, iar cianura sau morfina isi incepea cursul tacut prin vene. Uneori, un planset scurt se stingea în aerul greu, alteori doar o privire speriata ingheta inainte de a inchide ochii. Cei ce refuzau să coopereze erau idepartati. Nu existau exceptii. Timp de doi ani, acest macabru mecanism a functionat nestingherit. Mii de vieti, copii nevinovati, oameni cu dizabilitati, batrani considerati povara, au fost inghititi de acest abis al cruzimii. Dar zvonurile au inceput să circule. Oamenii vorbeau în soapta, preotii ridicau vocea de la amvoane, curajosi anonimi trimiteau scrisori de protest. și intr-un fianal presiunea a devenit prea mare. Regimul, desi nemilos, a fost silit să puna capat programului oficial. Dar raul fusese facut.

Aktion T4 nu a fost decat preludiul unui genocid fara precedent, iar lectia ramasa în istorie e una amara.

Cand umanitatea este abandonata în numele unei ideologii, suferinta devine lege iar

inocenta este sacrificata fara mila. în aceasta spirala a ororii, umanitatea isi pierdea sensul, iar intrebarea ramasa în urma acestor crime nu a primit niciodata un raspuns satisfacator. Cum a fost posibil?

Dar inainte că aceste sentinte ale mortii să fie puse în aplicare, cineva trebuia să decida. Pentru asta, regimul nazist a creat tribunale speciale, instante ale cruzimii, unde viata era cantarita în functie de criterii absurde. Acolo, un grup restrans de medici, judecatori și ofiteri gestapoisti analizau dosare, marcandu-le cu un simplu semn: o cruce rosie insemna viata, un„X”negru pecetluia moartea. Nu existau procese reale, doar o selectie sumbra facuta după legi ale urii. Victimile nu se puteau apara, erau judecate în absenta, numele lor notate pe liste, viitorullor stabilit în cateva secunde de oameni care nu le vazuse vreodata. Uneori decizia era luata doar pe baza unei fotografii sau a unui raport medical. Un diagnostic de epilepsie, schizofrenie, retard mintal sau orice alta conditie considerata„neproductiva”, era o condamnare

la moarte. Aceleasi tribunale hotarau şi cine avea să fie sterilizat fortat, cine putea să aiba urmasi şi cine trebuia să dispara. în numele unei ideologii bolnave, statul isi arogase puterea de a decide cine era demn să traiasca şi cine nu. Justitia devenise o farsa, iar umanitatea se prabusise în abis.

în cele din urma, cand razboiul s-a terminat, unii dintre acesti judecatori ai mortii au fost adusi în fata unor tribunale adevarate. Dar pentru multe dintre victime, dreptatea nu a mai putut veni. Milioane de vieti stinse au ramas doar un ecou dureros, amintirea unei lumi în care o simpla decizie birocratica puteainsemna sfarsitul.

Un alt mijloc de exterminare a fost testat şi perfectionat, autobuzele mortii. Acestea pareau vehicule de transport obisnuite, vopsite în culori neutre, cu geamurile acoperite. Victimele erau imbarcate sub pretextul mutarii lor în locatii mai bune, acolo unde urmau să primeasca ingrijiri sau să fie repartizate pentru munca. Usile se inchideau, motorul

pornea, iar calatoria incepea. Doar că nimeni nu ajungea vreodata la destinatie. în realitate, aceste autobuze erau camere de gazare mobile. Odata pornit motorul, gazele de esapament erau deviate în interiorul compartimentului unde oamenii inghiseuiti unii în altii incepeau să se sufoce. în cateva minute aerul devenea inrespirabil, iar tacerea se asternea brusc. Cand vehiculul ajungea la destinatie, deobicei o groapa comuna pregatita în prealabil, trupurile fara viata erau descarcate, iar masina seintorcea pentru urmatoarea„cursa". Autobuzele mortii au fost precursoarele camerelor de gazare fixe, un experiment al eficientei macabre. Fiecare detaliu era gandit pentru a minimaliza orice forma de rezistenta. Oamenii trebuiau să moara fara să stie ce Îi asteapta, fara panica, fara revolte. Moartea era transformata intr-un proces rece, birocratic, gestionat de functionari care notau cu meticulozitate numarul de victime pe rapoarte oficiale. Aceste autobuze circulau neincetat, că niste cortine sinistre care ascundeau adevarul. Soferii, personalul

auxiliar, toti cei implicati în acest proces se obisnuisera să trateze vietele umane că pe o simpla problema logistica. Iar cand aceste metode au devenit prea lente pentru planurile regimului, lagarele de exterminare au preluat stafeta, ducand genocidul la o scara de neimaginat.

Dar teroarea nu s-a oprit doar la exterminare. Statul nazist a decis cine avea dreptul să iubească, să se căsătorească, să aibă copii.

Legea interzicerii căsătoriilor adoptată sub umbrela rasismului de stat, a fost un alt instrument de epurare. Evreii, romii, persoanele cu dizabilități și toți cei considerați, , impuri"au fost privați de dreptul de a întemeia o familie. Cuplurile mixte au fost forțate să divorțeze, iar cei care refuzau erau arestați. Mulți au fost trimiși în lagăre, unde au pierit alături de milioane de nevinovați. În orașe, afișe de propagandă înfățisau caricaturi grotești, menite să convingă populația că astfel de uniuni erau„un pericol pentru sângele german". S-au înregistrat cazuri în cre

oamenii au fost arestaţi doar pentru că a iubit persoana„greșită”.

Un exemplu tragic este cazul lui Helene Mayer, o scrimeră celebră de origine evreiască, care deşi a concurat pentru Germania nazistă la Jocurile Olimpice din 1936, a fost ulterior marginalizată şi forțată să părăsească țara. Un alt caz este cel al lui Rudolf Brazda, un german de origine cehă, arestat și trimis în lagărul de la Buchenwald pentru că iubea un alt bărbat. Împ schimb, cei care corespundeau idealului arian erau incurajați să se reproducă. Femeile cu trăsături„pure”(piele alba, ochi albaștri, par blond), erau șndemnate să aducă ăe lume cât mai mulți copii. Programul Lebensborn, creat de Himmler, a transformat maternitatea într-o datorie față de stat. Tinerele erau adunate în centre speciale, unde erau obligate să conceapă copii cu ofițerii SS, bărbați atent selecționați pentru trăsăturile lor„superioare”. Nu toate aceste femei erau voluntare, unele au fost seduse prin propagandă, altele constrânse de presiunea socială, iar unele pur și simplu

obligate. După naștere copiii erau luați și crescuți în centre naziste, unde li se inocula doctrina supremastistă de la vârste fragede. Mamele, în multe cazuri nu-și mai vedeau niciodată copiii.

Programul Lebensborn a fost extins în mai multe țari, nu doar în Germania. Scopul acestui program era creșterea populației„ariene"prin nașteri controlate. Astefel de centre erau în: Germania, Austria, Norvegia, Belgia, Franța, Olanda, Luxemburg și Polonia. Centrele erau dotate cu maternități speciale, în care se găseau toate facilitățile medicale pentru a asigura nașteri sigure.

Pe lângă maternități aveau case și cămine în care o parte din mame locuiau cu copiii. În case erau îngrijiți de personal medical și educatori SS. În paralel, în teritoriile ocupate, naziștii au început să răpească copii cu trăsături ariene. Din Polonia, din Norvegia, din Iugoslavia, din Franța, mii de micuți erau smulși din brațele părinților lor.

Dacă treceau testele rasiale, erau germanizați. Li se dădea un nou nume, erau crescuți de familii germane sau trimiși în orfelinate speciale. Cei care nu se conformau standardelor regimului erau uciși fără milă. După război, mulți dintre acești copii nu și-au mai regăsit niciodata familiile biologice. Crescuți că germani, unii nu au aflat niciodată cine erau cu adevărat. Iar pentru cei care au descoperit adevărul, trauma identității furate a fost imposibil de vindecat. În ochii lor, istoria nu este doar o poveste a trecutului, ci o rană deschisă imposibil de uitat.

Toate aceste crime împotriva umanității săvârșite de regimul nazist au avut la bază teorii eugenice despre perfecționarea speciei umane. Naziștii nu s-au oprit aici și au început să facă experimente medicale monstruoase pe prizonierii din lagăre.

În laboratoarele reci și sinistre ale lagărelor, medicii au transformat oamenii în cobai vii. Gemeni, femei insărcinate, copii

firavi erau aleși pentru experimente cumplite, sub pretextul cercetării științifice.

Se încerca descifrarea misterelor geneticii prin tortură:un frate era infectat cu boli letale, celălalt era menținut sănătos pentru a compara evolutia trupurilor. Mii de gemeni și-au găsit sfârșitul în aceste experimente sau au rămas schilodiți pe viață, incapabili să-și spună vreodată povestea.

În lagărul de la Auschwitz, s-au făcut încercări mcabre de schimbare a culorii ochilor. Copiilor li se injectau soluții toxice direct în globii oculari provocându-le dureri insuportabile și orbire. În laboratoarele infernale, femei romesi evreice erau sterilizate fără anestezie, iar multe dintre ele erau lăsate să moară în agonie. Se căutau metode rapide și eficiente pentrua opri reproducerea celor considerați,,impuri".

Bolile erau testate pe prizonieri fără milă: febra tifoidă, malaria, tuberculoza, erau inoculate în trupurile vlăguite ale celor captivi, doar pentru a observa evolutia simptomelor.

Unii erau lăsați să moară, alții erau supuți unor tratamente experimentale care mai mult le măreau suferința.

Oamenii deveniseră doar numere într-un laborator al morții, unde cruzimea se deghiza în cercetare.

Dar poate cel mai cumplit aspect al acestor orori nu a fost doar cruzimea medicilor ci convingerea lor că fac ceea ce este, , bine"pentru viitorul umanității. În anii 20, la congresele eugenice din Europa și America, teoriile despre superioritatea rasială fuseseră deja validate de savanți, iar rregimul nazist nu a făcut decât să le transforme în realitate sângeroasă.

Evreii și romii au fost principalele victime, desemnați că,,rase inferioare"ce trebuiau eradicate sau folosite pentru experimente.

Doctorii naziști s-au jucat de-a Dumnezeu, hotărând printr-o cruzime fără margini soarta a milioane de oameni. Cei mai cunoscuți pentru atrocitățile lor au fost: Joseph Mengele, Albert

Heim, Sigmund Rascher, Karl Brandt, Kurt Blome, Herta Oberheuser, Horst Schumann.

Aceștia nu au fost doar medici, ci și călăi mascați în halate albe, transformând știința într-un instrument al terorii. Însă, dacă ar fi să hotărâm care dintre acești criminali a fost cel mai crud, Robert Ritter i-ar întrece pe toți.

În spatele feței unui„cercetător”rece, s-a ascuns un arhitect al suferinței, un om care fără a folosi bisturiul, a condamnat popoare întregi la moarte. Prin teoriile sale pseudo-științifice, a creat justificarea pentru deportarea și exterminarea romilor, ștergându-i din registrele umanității. Nu a avut nevoie de injecții letale sau caere de gazare, pentru că arma lui a fost cuvântul, un cuvânt care a devenit sentință de moarte pentru sute demii de suflete.

În anii 30, Germania nazista căuta justificări pentru politicile de segregare și exterminare. Ritter a fost insărcinat să studieze populația romă și să denatureze„științific”că aceștia sunt o rasă inferioară.

A folosit metode precum teste craniene, analize genealogice și interviuri, dar rezltatele sale au fost manipulate pentru a confirma prejudecățile naziste. A susținut că majoritatea romilor din Germania nu erau„adevărații nomazi”cu sânge arian ci o„subrasă degenerată”care trebuia eliminată.

Pe baza studiilor sale, regimul nazist a introdus legi care au dus la sterilizări forțate și deportări. În 1942, a recomandat deportarea masivă a romilor în lagăre de concentrare, contribuind la exterminarea a peste 500000 de romi. A colaborat cu Joseph Mengele în experimente medicale asupra prizonierilor romi din Auschwitz.

După 1945, a fost arestat, dar nu a fost condamnat, fiind considerat un„simplu om de știință”și nu un criminal de război.

Joseph Mengele supranumit„Îngerul Morții”, a fost unul dintre cei mai cruzi și infami medic naziști. A devenit sinonim cu ororile comise în lagărul de la Auschwitz, unde a condus experimente medicale inumane pe detinuți, în

special pe gemeni, copii, femei însărcinate și romi. Născut în 1911 în Germania, Mengele a studiat medicina și antropologia, a devenit un susținător al eugeniei. În 1943, a fost trimis la Auschwitz unde a devenit ofițer medical principal la rampa de selecție. Alegea personal prizonierii care erau trimiși la muncă forțată și pe cei destinați camerelor de gazare. Mengele a condus experimente pseudo-științifice care nu aveau alt scop decât tortura și exterminarea. El era obsedat de moștenirea genetică și voia să afle cum se pot„produce”mai mulți copii arieni. Gemenii erau ținuți în condiții mai bune decât ceilalți deținuți fiind cobaii lui preferați pe care experimenta metode barbare precum: injectarea de substanțe chimice în ochi, cusături chirurgicale între gemeni (pentru a-i tansforma în siamezi), dacă unul din gemeni murea celălalt era ucis pentru o autopsie comparativă. Copiii romi erau folosiți că subiecți de testare pentru boli infecțioase. Unor copii li s-au amputat membre fără anestezie pentru a vedea„capacitatea de

regenerarea"a corpului uman. Multe victime au fost lăsate să moară, iar Mengele observa cum supraviețuiesc fără tratament. Femeile însărcinate erau supuse srterilizărilor forțate, fie prin substanțe chimice, fie prin intervenții chirurgicale brutale. Unele femei erau supuse la avorturi experimentale, după care Mengele analiza fetușii extrași. Prizonierii erau expuși la temperaturi extreme pentru a testa hipotermia. Mengele supraveghea amputații și mutilări, observand cât timp poate un om să supraviețuiască fără anumite părți ale corpului. După război, Mengele a reușit să evadeze în America de Sud. A murit în 1979 în Brazilia, înecându-se în ocean după un atac cerebral.

Aribert Heim, cunoscut drept,,Doctorul Moarte"din lagărul de concentrare Mauthausem, a fost unul dintre cei mai cruzi medici naziști, fiind responsabil pentru experimente medicale sadice pe prizonieri, în special prin operații fără anestezie și inexții letale direct în inimă. Aribert Heim a fost cuoscut pentru metodele sle de tortură extrem

de crude, considerând prizonierii drept„subiecți de testare”, nu ființe umane. Heim testa cat de repede moare o persoană cand i se injecteaza: benzină, apă oxigenată sau substanțe toxice direct în inimă. Se lăuda că măsura cu un cronometru timpul necesar până la deces. Prizonierii erau deschiși pe viu pentru a studia organele interne și reacțiile la durere extremă.

Unor deținuti li s-au extirpat rinichii fără niciun fel de calmant. După ce ucidea prizonierii, Heim decapita cadavrele și conserva craniile că„trofee”. După razboi, heim a fost arestat de americani, dar a fost eliberat în 1947, deoarece autoritățile nu realizaseră cine era cu adevărat.

În 1962, când a aflat că este căutat, a fugit în Egipt, unde a trăit sub identitatea Tarek Farid Hussein, convertindu-se la Islam. A murit în 1992 la Cairo dar autoritățile au confirmat moartea să abia în 2009.

Sigmund Rascher, unul dintre cei mai sadici medici naziști, cunoscuți pentru

experimentele pe prizonierii din lagărul Dachau, unde testa rezistența umană la frig extrem, altitudini mari și hemoragii. Născut în 1909 apropiat al lui Henrich Himmler, a fost obsedat de descoperirea metodelor prin care soldații germani puteau supraviețui în condiții extreme.

A efectuat experimente extrem de crude pe prizonieri majoritatea murind în chinuri groaznice. Foosind o cameră de presiune, Rascher simula condițiile de la 20000 metri altitudine, pentru a vedea cum reacționează corpul uman. Prizonierii erau închiși în aceste camere și sufereau hemoragii masive, convulsii, iar creierele le explodau efectiv din cauza presiunii.

După moarte, deschidea craniile victimelor pentru a studia creierul. Alt experiment consta în aruncarea prizonierilor în apa înghețată sau lăsați goi în frig extrem, pentru a observa cât timp poate rezista un soldat german pe frontul de Est.

Mulți mureau în chinuri sau erau reîncălziți brutal provocându-le șoc cardiac fatal. Rascher încerca metode de„salvare”, forțând femei dezbrăcate să îmbrățișeze victimele în stare de hipotermie pentru a vedea dacă căldura umană le poate salva. Pentru că Himmler era interesat de metode rapide de oprire a sugerării pe câmpul de luptă, Rascher a făcut experimente în acest sens. El injecta prizonierilor substanțe experimentale, apoi le provoca răni deschise pentru a observa coagularea. Multi mureau din cauza hemoragiilor masive sau a infecțiilor. Rascher a încercat să-și impresioneze superiorii falsificând o sarcină a soției sale, susținând că a născut la 48 de ani. Himmler a descoperit frauda și l-a arestat în 1944, în 1945 chiar înainte de sfârșitul războiului, a fost executat de SS în lagărul Dachau.

Karl Brandt a fost unul dintre cei mai importanți medici ai regimului nazist, fiind medicul personal al lui Hitler și coordonatorul programului de eutanasiere Aktion T4, prin care au fost uciși mii de oameni

consideraţi,,indezirabili". A fost executat în 1948 pentru crime împotriva umanităţii. Născut în 1904, chirurg talentat a intrat rapid în cercul de apropiaţi ai lui Hitler, a fost unul dintre principalii organizatori ai experimentelor medicale inumane pe prizonieri.

Kurt Blome, un medic nazist notoriu, care a fost implicat în experimentele medico-militare și în cercetările legate de arme biologice. S-a născut în 1894 în Germania și a fost medic specialist în boli infecțioase. În timpul regimului nazist a fost unul dintre principalii cercetători în domeniul armelor biologice, fiind implicat în proiectele de dezvoltare ale bacteriilor și virușilor pentru utilizare în război. A fost un membru de rang înalt al SS și a lucrat în cadrul Institutului de Fiziologie al Forțelor Armate. Blome a fost responsabil pentru cercetarea armelor biologice și pentru testarea acestora pe prizonieri.

A studiat efectele unor bacterii și virusuri mortale, inclusiv tifoida, tuberculoza și ciuma

pe prizonierii de război și pe civilizațiile din teritoriile ocupate. Blome și alți cercetători naziși au studiat biologia răspândirii bolilor infecțioase și au experimentat asupra prizonierilor, în speranța de a crea arme biologice.

Blome a colaborat cu alți medici naziști pentru a dezvolta metode de sterilizare a„raselor inferioare”cum ar fi evreii și romii, folosind substanțe chimice și radiații. De asemenea, Blome a fost implicat în testarea de gaze toxice și a substanțelor chimice pentru a evalua eficiența acestora în scopuri militare. După raăzboi, Blome a fost capturat de autoritățile americane și judecat la Procesul de la Nurnberg pentru crime de război și crime împotriva umanității.

A fost condamnat pe viață dar eliberat în 1951 din lipsă de dovezi clare. Blome a murit în 1969.

Horst Schumann a fost un alt medic nazist, care a comis crime ingrozitoare în timpul celui de al Doilea Razboi Mondial, în special prin

experimentele sale inumane, pe prizonieri în lagarele de concentrare precum Auschwitz. Nascut în 1909, Schumann a fost un medic german care a fost implicat în cercetarea medicala pentru regimul nazist. A lucrat în lagărele de concentrare, unde a fost responsabil de experimentele pe prizonieri, în special pe femei și copii. Schumann este responsabil pentru experimentele cu radiații și torturarea victimelor în scopuri de cercetare medicală. Unul dintre cele mai odioase experimente ale lui Schumann a fost testarea razelor X asupra prizonierilor. Aceste teste extrem de dureroase aveau drept scop observarea deteriorării organelor interne ale victimelor și mortalitatea cauzată de expunera la radiații. Mulți prizonieri au murit în chinuri groaznice, la supraviețuitorii au suferit daune ireversibile.

După război, Schumann a fost capturat de Aliați și a fost judecat la Nurnberg, unde a fost acuzat de crime de razboi și crime impotriva umanitatii. În 1947 a fost condamnat la moarte dar sentința a fost comutată în închisoare pe viața. A murit în 1970.

Herta Oberheuser, a fost o medică nazistă, care a fost implicată în experimentele inumane pe prizonieri în lagărul de concentrare Ravensbruck. Ea este cunoscută pentru măsurile brutale la care a recurs asupra femeilor și copiilor, sub pretextul cercetării științifice și pentru faptul că a fost singura femeie judecată și condamnată la Procesele de la Nurnberg, pentru crime împotriva umanității legate de experimente medicale ale regimului nazist.

Herta Oberheuser, născută în 1911, în Germania, s-a alăturat regimului nazist în 1930, dorind să ajungă într-o poziție influentă.

A lucrat la lagărul Ravensbruck, unde a fost implicată în experimentele asupra prizonierilor din lagăr. Ea și alți medici naziști au infectat intenționat victimele cu: tifos, tuberculoză, ciumă și alte infecții grave pentru a observa cum evoluează infecțiile și cum ar putea fi tratate. Oberheuser a fost implicata și intestarea metodelor de sterilizare fortata a femeilor,

folosind substante chimice și metode chirurgicale brutale, fara consimtamantul lor.

De asemenea Herta Oberheuser a fost responsabila pentru experimente pe copii. după sfarsitul razboilui, a fost judecata pentu crime de razboi și condamnata la 20 de ani de inchisoare. A fost eliberata în 1952, după doar cinci ani de inchisoare, din cauza unei amnistii acordate de autoritatile germane.

Acesti oameni care în numele stiintei și al„progresului”au savarsit atrocitati inimaginabile, nu pot fi numiti decat monstri cu chip de om.

Au transformat medicina și cercetarea stiintifica intr un instrument al torturii și al exterminarii, sacrificand vieti umane pentu a și satisface propriile dorinte sadice și viziuni pervertite despre purificarea rasei. Niciunul dintre acesti„medici”nu a facut vreo descoperire semnificativa care să contribuie la avansul umanitatii, iar ceea ce au realizat a fost doar o hranire a imaginatiei lor bolnave, infasurata în mantia falsei stiinte.

De fapt, nu au facut decat să puna în practica cele mai intunecate viziuni, cautand să se transforme în zei ai destinului uman, hotarand cine trebuie să traiasca și cine trebuie să moara. Au jucat rolul divinitatii, crezand că pot manipula viata și moartea, inchipuindu și că detin cotolul supremasupra fiintri umane, cand de fapt, nu au fost decat niste slugi ale monstruozitatii.

Multi dintr acesti doctori nu s-au multumit doar cu a omori sau a mutila fiinte umane, ci au transformat suferinta acestora intr o forma de divertisment macabru, pastrand capete de prizonieri că trofee, asa cum vanatorii fac cu trofeele prazii. în ochii lor, victimele nu erau decat obiecte de studiu, carcase de carne ce trebuiau experimentate, desfigurate și în final distruse.

Dar în ciuda cruzimii lor și a senzatiei de invulnerabilitate pe care o aveau în fata raului pe care il faceau, exista o lege a justitiei universale, o lege care nu va lasa raul nepedepsit.

Aceste figuri malefice care au sfidat umanitatea, care au fost martori la strigatele celor care mureau sub mainile lor, vor ajunge la un moment dat, să plateasca pentru faptele lor. Durerea provocata de ei nu va fi uitata și nu va fi lasata nepedepsita. în adancurile iadului, acolo unde nu va exista nici o scapare, victimele lor vor astepta, iar în în fata mangaierii divine nu vor exista indurare sau iertare. Fiecare suferinta, fiecare lacrima varsata de cei care au cazut sub aceleasi maini care acum stau tacute în fata justitiei divine, isi vor cere dreptul și vor face că vietile lor să primeasca mangaiere și repaos.

Nu va exista nici o cale de intoarcere pentru cei care au ales să isi sfideze propriile valori morale în numele unei ideologii malefice. Istoria nu le va ierta niciodata și în ciuda faptului că au scapat uneori de pedepsele pamantesti, în fata adevaratei justitii universale, nu vor gasi niciodata pace. Acesta este pretul platit pentru coruperea unei stiinte care a devenit un instrument al raului.

Victimele lor, chiar daca au suferit în mod teribil, vor trai vesnic, în memoria umanitatii, că un simbol al rezistentei impotriva raului, iar acesti criminali, acesti monstri cu chip de om, vor ramane pentru eternitate doar un memento al abisului moral pe care l au adus asupra lumii.

în timp ce medicii isi arogau dreptul de a fi zei în lagarele de concentrare, în alte colturi ale Europei, alti tirani isi asumau rolul lui Dumnezeu.

Ei hotarau care natiuni trebuiau subjugate, cine avea să fie deportat și predat pe mana macelarilor din lagarele mortii. Ei dictau legile, trasau granitele și justificau crimele în numele binelui suprem al natiunii germane.

Aceasta febra a eugeniei, nascuta dintr o ideologie bolnava, a prins radacini adanci în mintile apropiatilor lui Hitler.

Credeau orbeste în superioritatea rasei ariene, convinsi că misiunea lor era să conduca lumea și să o purifice de cei considerati indezirabili.

Fanatismul lor nu s-a stins nici macar în fata prabusirii inevitabile a celui de-al Treilea Reich. în buncarul de la Berlin, Magda Goebbles, și a ucis cei sase copii, marturisind că nu puteau trai intr o lume fara nazism.

Hitler, Himmler, Heydrich, Eichmann, Bormann, Kaltenbrunner, Streicher și atatia altii și au modelat existenta după dogmele naziste. Au crezut cu o convingere de nezdruncinat că actiunile lor erau justificate, că ororile pe care le orchestrau reprezentau un pas necesar catre progresulumanitatii.

Dar ceea ce au lasat în urma nu a fost o lume purificata, ci una sfasiata de razboi invaluita în cenusa crimelor lor.

Holocaustul care a fost cea mai mare tragedie a istoriei moderne, un abis al cruzimii în care milioane de suflete nevinovate au fost inghitite.

Europa s-a trezit devastata, cu orase reduse laruine, cu milioane de copii orfani și nenumarate vieti mutilate fizic și sufleteste. Ranile provocate atunci nu se vor inchide

niciodata, iar umbra acelor monstruozitati planeaza și astăzi

asupra constiintei umane.

Cei care au contribuit la acest masacru și au asigurat un loc în paginile negre ale istoriei, nu că salvatori ai omenirii, ci că simboluri ale raului absolut. Amintirea faptelor lor trebuie să ramana vie, că un averstisment pentru generațiile viitoare, pentru că ororile trecutului să nu se mai repede vreodată.

după trminarea celui de-al Doilea Razboi Mondial, Europa s-a ridicat din censa ruinelor și a inceput procesul anevoios de reconstructie. Orasele devastate de bombardamente au fost refacute, drumurile și podurile reconstruite, iar vietile sfaramate au încercat să și gaseasca un nou sens. în acest efort colosal, sprijinul financiar oferit de Statele Unite prin Planul Marshall a jucat un rol esential, contribuind la revitalizarea economiilor și stabilizarea unui continent sfasiat de razboi. Intre timp, omenirea incepea să inteleaga dimensiunile monstruoase ale crimelor comise de regimul

nazist. Procesele de la Nuernberg au scos la lumina ororile Holocaustului, torturile din lagarele de concentrare și mecanismul de exterminare pus în miscare de ideologia nazista. Liderii vinovati au fost judecati și condamnati, iar nazismul a fost denuntat că o pata intunecata în istoria umanitatii. Cu toate acestea ideile de supremație rasiala nu s austins complet. în multe colturi ale lumii, umbrele trecutului au continuat să se manifeste sub diferite forme.

în timp ce Europa de Vest isi reconstruia democratiile, Estul continentului cadea sub influenta Uniunii Sovietice. Razboiul Rece, conflictul ideologic dintr Estul comunist și Vestul democratic, a marcat un nou capitol în istoria lumii. Insa, dincolo de cortina de fier, o alta forma de eugenism prindea contur.

Sub pretextul crearii„omului nou", regimurile comuniste au impus politici dure de control al populatiei, suprimand vocile disidente și incercand să modeleze societatea după un ideal impus de stat.

Sterilizarile fortate, experimente pe oameni în numele stiintei, deportari și epurari politice și rasiale, toate acestea au continuat, desi cu alta justificare decat cea nazista.

în numele progresului social și al ideologiei comuniste, milioane de oameni au fost marginalizati, persecutati sau chiar eliminati.

Astfel, desi al Doilea Razboi mondial se incheiase, iar nazismul fusese condamnat, umanitatea nu reusise să se elibereze complet de fantomele trecutului. Lumea intra intr o noua epoca a fricii, supravegherii și controlului, iar ideea de superioritate, fie rasiala fie ideologica, continua să bantuie societatea, sub alte forme, cu alte justificari, dar cu aceleasi cosecinte devastatoare.

după cel de-al Doilea Razboi Mondial, lumea s-a impartit în doua tabere ideologice:comunismul și democratia occidentala. Aceasta diviziune nu a fost doar o lupta politica sau economica, ci și un razboi al teoriilor despre societate, progres și chiar natura umana. în spatele acestor doctrine se ascundeau, uneori subtil, idei de darwinism

social și eugenie, promovate de cei care credeau că pot modela omenirea după propriile viziuni asupra viitorului.

Comunismul, cu promisiunea să de egalitate absoluta s-a dovedit un experiment brutal asupra sufletului uman.

Regimurile totalitare au sacrificat milioane de vieti în numele unei utopii care nu avea să devina niciodata realitate. în spatele propagandei, realitatea era una sumbra:deportari, epurari politice și lagare de munca unde indivizii erau redusi la simple instrumente ale statului. Omul nou, visat de ideologii comunisti, trebuia să fie obedient, uniformizat, lipsit de gandire critica. în acest proces, personalitati, destine și generatii intregi au fost calcate în picioare.

Dar nici în Occident, unde se proclama democratia și respectul pentru drepturile omului, lucrurile nu erau atat de pure precum pareau.

Desi libertatea individuala era fluturata că un stindard al lumii civilizate, segregarea rasiala a continuat să existe.

Romii, afro-americanii și alte grupuri marginalizate au fost supuse discriminării, iar ideile eugenice nu disparusera complet. în Canada și alte tari occidentale, sterilizările fortate au continuat să fie practicate asupra celor considerati„neadaptati", fie din motive rasiale, sociale sau de sanatate mintala.

Astfel, desi Cortina de Fier despartea doua lumi ambele isi purtau propriile umbre. în Est, omul era transformat intr o rotita obedienta a unui sistem opresiv, în Vest, sub aparenta libertatii, se ascundeau inca prejudecati și forme de control social.

Razboiul ideologic al secoluluiXXnu a fost doar despre cine avea dreptate, ci despre cine putea modela lumea după propria vointa, fara a tine cont de pretul platit de cei vulnerabili.

Desi am pasit în secolul XXI, omenirea pare să fi invatat prea putine lectii din trecut. Chiar daca s-au inregistrat progrese în multe domenii, una dintre cele mai periculoase otravuri care inca bantuie spiritul

Aceasta otrava a lumii, darwinismul social și eugenia, s-a strecurat în constiinta omenirii cu o viclenie aproape demonica. că o molima invizibila, a patruns în mintile oamenilor, în discursurile savantilor, în politicile de stat și în tacerile complice ale intelectualilor. s-a insinuat în convingeri și în educatie, în laboratoarele stiintei și în pragmatismul rece al celor ce isi inchipuie că pot calcula valoarea unei vieti omenesti.

și

și că o ironie tragica, atunci cand lumea a fost obligata să privească în abis, în lagarele de concentrare unde viata era sortata că marfa stricata, cand cenusa a milioane de suflete s-a inaltat catre ceruri deasupra crematoriilor, omenirea a condamnat cu fermitate crima, dar nu și radacina ei. Nazismul a fost pus la zidul amiei, dar ideologia care i a hranit cosmarul, aceasta falsa religie a selectiei și superioritatii, nu a fost pe deplin dezbracata de aura să pseudostiintifica.

Ba dimpotriva, după razboi, în culise, în universitati, în proiecte secrete și în inimile celor

care nu cred în sacralitatea vietii, aceasta otrava a continuat să lucreze, subtila tacuta, rafinata.

Aceste concepte, care au promovat ideea că anumite rase sau grupuri sociale sunt„superioare”și altele„inferioare”, au lasat o amprenta adanca asupra modului în care gandimsi actionam. și din pacate, ele inca otravesc mintile și sufletele oamenilor din intraga lume, perpetuand inegalitatea și suferinta.

în Africa, de exemplu, în ciuda bogatiilor naturale imense, cum ar fi zacamintele de diamante, oamenii se confrunta cu saracia extrema și foamete. Aceasta stare de lucruri nu este intamplatoare, ci este rezultatul unui sistem economic global care exploateaza resursele tarilor sarace, lasandu le pe acestea intr o continua lupta pentru supavietuire. Acest sistem este alimentat, în parte, de ideea că anumite natiuni sau popoare sunt condamnate să ramana în urma altora, doar pentru că nu corespund viziunii„superioare”despre progres.

InAsia razboaiele izbucnesc și se perpetuează adesea cu spijinul direct al tarilor occidentale, care vand arme în schimbul unor influente politice sau economice.

Aceste conflicte nu sunt doar o chestiune geografica sau politica, ci o consecinta a unei viziuni daewiniste care vede„superioritatea”celor puternici un drept de a impune controlul asupra celor slabi.

Europa, în dorința ei de a rămâne relevantă pe scena mondială, se află într-o competiție constantă cu Statele Unite, de parcă, în joc ar fi mai mult decât supremația economică și politică, ci o chestiune de„supremație morală”în fața lumii. Chiar și astăzi, în ciuda tuturor declarațiilor și paradei drepturilor omului, prejudecățile față de anumite minorități continuă să fie o realitate amară. Rasismul și xenofobia sunt adânc înrădăcinate în societățile moderne, chiar dacă nu se manifestă întotdeauna deschis.

Stereotipurile rasiale sunt adesea promovate pe cale subtilă: evreii sunt considerați escroci, romii sunt descriși că fiind leneși sau hoți, imigranții

sunt numiți teroriști, iar afro-americanii că fiind violenți și dependenți de droguri. Aceste idei sunt perpetuate deseori de presă și se văd în atitudinile cotidiene ale oamenilor de rând, care adesea fără să-și dea seama, hrănesc aceste prejudecăți.

Rădăcinile rasismului şi discriminării rămân adânc înfipte în structurile societății, chiar și după sute de ani de la celebra frază spusă într-un tribunal american:„Separate but equal”.

Chiar dacă s-au făcut progrese, realitatea este că rasismul continuă să fie o problemă globală, manifestându-se sub diverse forme, dar având aceleași efecte devastatoare asupra oamenilor și societății.

Oamenii nu sunt„egalizați”, în realitate, ci sunt tratați diferit, pe baza unor trăsături externe sau ale unor idei preconcepute care nu au nicio legătură cu realitatea umană.

Chiar dacă toate religiile lumii vestesc bunătatea că temelie a existenței umane, glasul Bisericii Creștine răsună de peste două milenii cu aceeași

chemare simplă şi profundă:„Să iubeşti pe aproapele tău că pe tine însuți. ”Domnul Iisus Hristos S-a jertfit pentru păcatele lumii, dăruind cea mai pură formă de iubire, cea care se înalță deasupra urii, a mândriei, a dorinței de dominare.

Mari spirite au repetat acest adevăr în cuvintele lor — poate niciunul mai frumos decât Lev Tolstoi, care scria:„Adevărata viață este viața trăită pentru alții. ”Și totuși, în ciuda acestui ecou universal, în ciuda exemplului suprem, mulți oameni continuă să se lase otrăviți de ideologii reci și necruțătoare — darwinismul social și eugenia — doctrine care nasc iluzii de superioritate și dezbină sufletele în loc să le unească.

Nu trebuie să uităm nicio clipă că toți suntem făpturi plămădite din aceeași suflare divină, copii ai unei voințe sfinte, creația lui Dumnezeu. Ni s-a dat darul de a alege, de a merge pe calea binelui sau a răului, dar și lumina care să ne călăuzească — prin Evanghelie, prin conștiință, prin iubire.

Să nu ne mai lăsăm amăgiți de ideologii care calcă în picioare demnitatea umană. Să ne întoarcem privirea spre celălalt, nu cu judecată, ci cu milă. Spre lume, nu cu dispreț, ci cu dragoste. Spre istorie, nu cu ură, ci cu învățătură.

Căci drumul cel bun a fost arătat. Și la capătul lui ne așteaptă Dumnezeu.